

Antagandehandling
2022-09-30
Diarienummer KS2020-119

Granskningsutlåtande

Detaljplan Svartbyn verksamhetsområde
(Boden Industrial Park)

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Fysisk planering
fysplan@boden.se

**BODENS
KOMMUN**

Granskningsutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen, fysisk planering, har av kommunstyrelsens ordförande 2020-01-23 fått i uppdrag att upprätta detaljplan för aktuellt planområde.

Detaljplanen omfattar cirka 550 hektar och består till största del i nuläget av skogsmark och till viss del av jordbruksmark. Den statliga vägen 605 samt Lillträsket och del av Storbäcken och Lillbäcken ingår också i aktuellt planområde. Markanvändningen inom planområdet föreslås i huvudsak till industri, - och kontorsändamål.

Detaljplanen har handlagts enligt reglerna för utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Samråd

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat detaljplanen med tillhörande handlingar och översänt den på remiss till statliga och kommunala myndigheter samt till berörda sakägare under tiden 2021-10-20 t.o.m. 2021-11-17.

Samrådshandlingarna har även funnits tillgängliga på Samhällsbyggnadsförvaltningen, Stadsbiblioteket, Boden Business Park samt på kommunens hemsida. Kungörelse har införts i Norrbottens Kuriren samt Norrländska Socialdemokraten 2021-10-19.

Under tiden för samråd inkom 61 skrivelser:

Skrivelser utan invändningar eller för information har inkommit från:

- Bodens Energi Nät AB, 2021-10-29

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Länsstyrelsen, 2021-12-01
- Luftfartsverket, 2021-10-26
- Lantmäteriet, 2021-11-16

-
- Trafikverket, 2021-11-17
  - Sametinget, 2021-11-17
  - Försvarmakten, 2021-11-18, ersatt med nytt yttrande 2021-11-24
  - Svartby Byamäns Samfällighetsförening, 2021-11-12
  - Svartbyns Viltvårdsområde, 2021-11-13
  - Boden Skoterförening, 2021-11-11
  - Norra Svartbyn intresseförening, 2021-11-17
  - Skanova/Telia company AB, 2021-11-03
  - Svenska kraftnät, 2021-11-22
  - Vattenfall Eldistribution AB, 2021-12-15, komplettering 2021-12-16
  - Privatperson 1, 2021-10-28, komplettering 2021-11-03 samt 2021-11-17
  - Privatperson 2, 2021-10-30, komplettering 2021-11-14
  - Privatperson 3, 2021-10-25, komplettering 2021-11-17
  - Privatperson 4, 2021-11-11, komplettering 2021-11-17
  - Privatperson 5, 2021-11-11
  - Privatperson 6, 2021-11-12
  - Privatperson 7, 2021-11-09
  - Privatperson 8, 2021-11-14
  - Privatperson 9, 2021-11-13
  - Privatperson 10, 2021-11-14
  - Privatperson 11, 2021-11-13
  - Privatperson 12, 2021-11-13
  - Privatperson 13, 2021-11-15
  - Privatperson 14, 2021-11-15
  - Privatperson 15, 2021-11-15
  - Privatperson 16, 2021-11-15, komplettering 2021-11-17
  - Privatperson 17, 2021-11-16
  - Privatperson 18, 2021-11-16
  - Privatperson 19, 2021-11-16
  - Privatperson 20, 2021-11-16
  - Privatperson 21, 2021-11-16
  - Privatperson 22, 2021-11-17
  - Privatperson 23, 2021-11-17
  - Privatperson 24, 2021-11-17
  - Privatperson 25, 2021-11-17
  - Privatperson 26, 2021-11-17
  - Privatperson 27, 2021-11-17
  - Privatperson 28, 2021-11-17

-
- Privatperson 29, 2021-11-17
  - Privatperson 30, 2021-11-17
  - Privatperson 31, 2021-11-17
  - Privatperson 32, 2021-11-16
  - Privatperson 33, 2021-11-16
  - Privatperson 34, 2021-10-26, komplettering 2021-10-28
  - Privatperson 35, 2021-11-15
  - Privatperson 36, 2021-11-15
  - Privatperson 37, 2021-11-16
  - Privatperson 38, 2021-11-17

De synpunkter som kom in under samrådet redovisas i en samrådsredogörelse, daterad 2022-06-20. Detaljplanen bearbetades till granskningsskedet med utgångspunkt från dessa. Synpunkter från samrådet som ej blivit tillgodosedda redovisas nedan.

- Annan lokalisering av planområdet
- Större avstånd till befintliga bostäder

Utöver utveckling/justering av textavsnitt i planbeskrivningen gjordes, inför granskningen, följande justering i plankartan:

- Detaljplanen har kompletterats med ett 100 meter brett område där explosiv verksamhet inte får finnas, [n₂], i den nordvästra delen av planområdet mot bebyggelsen i Norra Svartbyn.
- Plankartan kompletteras med den generella bestämmelsen att ”Skyltar, ljusanordningar och dylikt får inte placeras högre än 25 meter från marknivå. Gäller både fristående skyltar och på fasad. De får inte placeras på tak. Belysning ska vara riktad neråt. Hindersljus undantas från bestämmelsen”
- Plankartan kompletteras med ett 20 meter brett område närmast kraftledningsgata där byggnader inte får uppföras, [prickmark] samt ett 30 meter brett område där endast komplementbyggnader får uppföras, [korsmark]. Inom detta område finns också bestämmelse om att brandfarligt upplag inte får finnas [n₁].
- Vägsträckning i planområdet har flyttats till den västra sidan av Storbäcken på plankartan.

- Över Storbäcken regleras ett område som vattenområde som får överbyggas med bro för det rörliga friluftslivet [W₁]. Strandskydd upphävs inom vattenområdet [a₃].
- Bestämmelsen inom södra delen av planområdet justeras till att 70 % av fastighetsarean får hårdgöras, [n₄].
- I den norra och västra kvartersmarken [JK] tas yta för dagvattenhantering bort och ersätts med bestämmelse om att totalt 80 % av fastighetsarean får hårdgöras [n₃].
- Inom flera områden av kvartersmarken har höjdbestämmelser avseende högsta byggnadshöjd, högsta nockhöjd samt totalhöjd för uppskjutande byggnadsdelar justerats.
- I det södra planområdet har den huvudsakliga användningen ändrats från industriverksamhet till odlingsändamål.
- Inom två områden har den huvudsakliga användningen ändrats från industriverksamhet till centrumändmål.
- Plankartan kompletteras med 5 meter bredd område med prickmark inom kvartersmark mot [NATUR].
- Lägsta sockelhöjd över nollplanet för byggnad justeras till +13,5 meter
- I den norra delen av planområdet utgår mark inom strandskyddat område längs Norrbäcken som i samrådskedet var föreslagen som kvartersmark.
- Plankartan kompletteras med egenskapsbestämmelse om tunnel för groddjurspassage [tunnel₁] där planerad väg korsar Storbäcken.

Samrådsredogörelsen redovisas i sin helhet nedan.

Myndigheter

Länsstyrelsen, 2021-12-01

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsens sammanvägda bedömning utifrån samrådshandlingarna är att ett beslut att anta detaljplanen kan komma att prövas om planens genomförande innebär:

- påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del, *påverkansområde övrigt* (3 kap. 9 § miljöbalken) och om riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § miljöbalken) inte tillgodoses,
- att planens genomförande innebär att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,

- att strandskydd upphävs i strid med bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken
- att planens genomförande innebär risk för människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen anser att det hade varit en fördel om miljökonsekvensbeskrivningen hade bifogats samrådet för att få en bättre förståelse för dels vilka konsekvenser detaljplanens genomförande kan innebära, dels kommunens reglering av planområdet. Med anledning av detta kan Länsstyrelsen i granskningskedet komma att lämna synpunkter av samrådskaraktär. Likaså kan aspekter kopplat till Länsstyrelsens prövningsgrunder uppmärksammas under granskningskedet som inte går att bedöma av föreliggande samrådsunderlag. Nedan framgår Länsstyrelsens synpunkter på planförslaget.

Länsstyrelsen anser att underlag för bedömning av ovanstående frågor inte är tillräckligt och kan därför inte utesluta en prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planhandlingarna behöver kompletteras till granskningskedet.

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintresse

Kulturmiljövård

Norra delen av planområdet angränsar riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § miljöbalken). Vad gäller riksintresset Boden behöver beskrivningen och analysen utvecklas i relation till uttrycken för riksintresset. I planhandlingarna finns endast en beskrivning av motiven för att Boden är riksintresse för kulturmiljö. Kommunen behöver utgå från den reviderade riksintressebeskrivningen som även innehåller uttrycken för riksintresset, se Riksantikvarieämbetet, beslut om revidering dnr RAÄ-2020-791, fastställt 2020-09-04. Av planhandlingarna ska framgå kommunens bedömning avseende påverkan på riksintresset.

Kommunen behöver redogöra för, ta ställning till och motivera huruvida påverkan på riksintresset bedöms bli påtaglig eller inte. Redovisningen ska även innehålla en beskrivning av eventuella åtgärder för att mildra skadan, exempelvis gällande placering och orientering av anläggningar inom planområdet, byggnadshöjder och färgskalor för att lindra skadan. Länsstyrelsen efterfrågar en kulturmiljöanalys. Vid framtagande av kulturmiljöanalys bör person/personer med kulturmiljökompetens anlitas. Länsstyrelsen anser det inte tillräckligt med allmän miljökompetens vid utredning av påverkan på kulturmiljö och riksintresset.

Kumulativa effekter av detaljplanens genomförande samt den kringverksamhet som tillkommer på grund av industrietablering behöver beskrivas. Exempelvis behöver det klarläggas hur ny infrastruktur som ny väg/vägar, järnväg samt kraftledningsgata/gator kan komma att påverka riksintresset, utpekade kulturmiljöer samt landskapsbild. Det behöver även beskrivas vilka åtgärder som kan lindra påverkan på kulturmiljön, exempelvis om infrastrukturen kan underordnas landskapet genom val av placering, utformning av väg-/järnvägs kropp, ljusbild, buller, trafikrörelser eller annat som påverkar upplevelsen av kulturmiljön och landskapet.

Kommunens kommentar: En konsult med kulturmiljökompetens har anlåtats för att utföra en kulturarvsanalys. I granskningskedet kommer en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) att ställas ut. Resultat från kulturarvsanalysen kommer att redovisas i MKB: n och sammanställas i planbeskrivningen. Där ingår även bedömning av kumulativ påverkan på kulturmiljön samt eventuella åtgärder att beskrivas.

Totalförsvarets militära del

Aktuellt planområde ligger inom riksintresse för totalförsvaret militära del enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Av bestämmelsen framgår att ”mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna”.

Detta innebär att för områden som är utpekade som riksintresseanspråk är det inte tillåtligt att genom en åtgärd påtagligt skada eller påtagligt försvåra för intresset.

Länsstyrelsen har tagit del av Försvarsmaktens yttrande över planförslaget (daterat 2021-11-24, Beteckning FM2021-22406:9). Av yttrandet framgår att Försvarsmakten bedömer att föreslagen lokalisering av industriverksamhet inom påverkansområde övrigt riskerar att påtagligt skada riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken. Vidare framgår att Försvarsmakten har påbörjat en fördjupad beredning för att utreda vad som krävs för att en planläggning för industri inom aktuellt område inte ska medföra skada på riksintresset, och att dialog kommer att föras med Bodens kommun.

Kommunen behöver komplettera planhandlingarna med en redovisning av samtliga riksintressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del som berörs av planförslaget. Planhandlingarna behöver även kompletteras med en redovisning av

riksintresseanspråkens värden och funktion samt hur kommunen genom utformning av planförslaget avser tillgodose dessa. I planhandlingarna skall det även redovisas och motiveras vilka åtgärder som har vidtagits för att minimera påverkan på riksintresset, samt redovisas vilka konsekvenser detaljplanens genomförande har på riksintresse för totalförsvaret.

Kommunens kommentar: I MKB: n kommer riksintresset att beskrivas närmare. Där kommer även bedömning av påverkan på riksintresset samt eventuella åtgärder att beskrivas. Planhandlingarna kompletteras med en sammanfattning. Kommunen har även en pågående dialog med Försvarsmakten kring eventuella åtgärder för att minimera påverkan på riksintresset.

Hälsa och säkerhet

Av planhandlingarna går inte att ta ställning till huruvida detaljplanens genomförande kan innebära risker för människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor kopplat till trafiksäkerhet, bullerpåverkan, transport av farligt gods samt övriga störnings- och olycksrisker.

Planförslaget möjliggör stora byggrätter för främst industri och kontor. Av planhandlingarna framgår att strukturen för det interna väg- och järnvägsnätet samt in- och utfarter inom planområdet hanteras i samband med exploatering. Kommunen uppger att detaljplanens genomförande innebär att industriverksamheter med stort transportbehov etableras inom området och att exploatering av området kommer att medföra ökade trafikmängder i form av persontrafik till/från samt inom planområdet.

Då detaljplanen är flexibelt utformad vad gäller industribyggnaders placering, utformning och infrastruktur har Länsstyrelsen svårt att bedöma huruvida detaljplanens genomförande kan innebära risk för människors hälsa och säkerhet vad gäller bullerpåverkan, korsningsutformning, in- och utfarter, gång- och cykeltrafik, transport av farligt gods samt risk för andra olyckor och störningar (exempelvis visuella störningar och ljus).

Av planhandlingarna framgår att en bullerutredning för planerad industriverksamhet och de transporter som verksamheten genererar har genomförts. Kommunen anger att resultatet visar att ljudnivåerna för angränsande bostadsbebyggelse i Norra Svartbyn inte kommer att överskrida gällande normer för industribuller. Industribuller omfattar buller från industrier och verksamheter, buller från teknisk utrustning och fläktar, bangårdar och serviceplatser för tåg och godshantering etcetera. Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver kompletteras med genomförd bullerutredning.

För att Länsstyrelsen skall kunna bedöma om planens genomförande innebär risk för människors hälsa eller säkerhet eller risk för olyckor vad gäller ovan nämnda aspekter, behöver kommunen redovisa det underlag som legat till grund för

utformning av detaljplanen. Kommunen behöver redogöra för, ta ställning till och konsekvensbedöma samtliga risker kopplade till hälsa och säkerhet. Mot bakgrund av planförslagets flexibla utformning anser Länsstyrelsen att det inte kan uteslutas att detaljplanens genomförande innebär risk för människors hälsa och säkerhet. Av planhandlingarna går inte att bedöma huruvida ytterligare planbestämmelser i säkerhetshöjande syfte behöver införas på plankartan för att skydda mot störningar och risker kopplat till hälsa och säkerhet.

Av planhandlingarna framgår att befintligt vägnät inte klarar de trafikmängder som detaljplanens genomförande beräknas generera. Kommunen uppger att detaljplanen för infrastrukturkorridor (järnväg och väg) som är under framtagande är en förutsättning för genomförandet av aktuell detaljplan, då detaljplanen möjliggör erforderlig transportkapacitet och tillgänglighet till/från aktuellt planområde. Med anledning av detta anser Länsstyrelsen att det behöver säkras att nödvändig infrastruktur finns innan aktuell detaljplan kan genomföras. Om inte föreslagna trafiklösningar kan genomföras kan en oacceptabel omgivningspåverkan gällande exempelvis trafiksäkerhet och buller drabba alternativa färdvägar.

För att säkerställa att detaljplanen går att genomföra behöver föreslagna åtgärder vad gäller den statliga vägen 605 vara lösta och beslutade av Trafikverket innan detaljplanen antas.

Skydd mot störningar

Enligt 4 kap. 12 § PBL får kommunen i en detaljplan reglera åtgärder som behövs av hälso- och säkerhetsskäl, exempelvis för att motverka störningar från omgivningen, skydd mot olyckor och buller etcetera. I den nordvästra delen av planområdet har kommunen bedömt att skyddsåtgärder behövs närmast befintlig bostadsbebyggelse. Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver kompletteras med en redogörelse avseende vilka risker kommunen ser behov av att motverka (buller, ljus, olyckor eller andra olägenheter och störningar) och motivera den geografiska avgränsningen av skyddsavståndet.

Kommunens kommentar: I MKB: n kommer bedömning av risk för hälsa och säkerhet samt eventuella skyddsåtgärder att beskrivas. Granskningshandlingen kompletteras med genomförd bullerutredning. Ett genomförande av detaljplan för verksamhetsområde Svartbyn i sin helhet är från kommunens sida inte aktuellt om inte även detaljplanen för infrastrukturområdet genomförs.

I samband med byggnation av ny väganlutning mellan Gamla Lulevägen och väg 605 finns utrymme för att bygga parallell gång- och cykelväg. I och med att det idag inte är bestämt hur själva exploateringen av aktuellt planområdet ska se ut, så går det i nuläget heller inte att redovisa hur trafiksäkra passager över väg 605 ska

utföras eller utpeka deras exakta lägen. Viktiga korsningspunkter har dock redan i detta skede kunnat identifieras. Säkra passager för oskyddade trafikanter bör placeras för att säkerställa god tillgänglighet mellan verksamhetsområdets södra och norra del på båda sidorna av Storbäcken. Passager bör även finnas i anslutning till områden med huvudsaklig användning för centrumändamål samt till och mellan naturområdena. Dessa områden bedöms vara de största målpunkterna för oskyddades trafikanter och besökare till planområdet och är således i störst behov av säkra passager. I detaljplanen finns utrymme för att inrymma trafiksäkra passager inom markanvändningen [VÄG]. Detta kommer att studeras vidare vid detaljprojektering.

I dagsläget är riksväg 97 rekommenderad primär väg för farligt gods. Svartbyleden och del av Gamla Lulevägen är rekommenderad sekundär väg. Rapporten från Länsstyrelsen angående riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods är vägledande vid framtida planering och exploatering.

I planförslaget har ytor för skydd säkerställts. Användningen SKYDD är en generell användningsbestämmelse som bör tillämpas för områden som behövs för att ge plats för anordningar som ska skydda mot störning, markförorening, olyckor, översvämning och erosion. Skyddsanordningarna kan exempelvis vara bullervall, bullerplank, täta planteringar eller diken. Syftet med användningen förtydligas och motiveras i planbeskrivningen.

Utöver det 100 meter breda området för [SKYDD] kompletteras detaljplanen med ett 100 meter brett område där explosiv verksamhet inte får finnas, [n2], i den nordvästra delen av planområdet mot bebyggelsen i Norra Svartbyn. Planbeskrivningen kompletteras med resonemang och motivering kring skyddsavstånd och kommer även att beskrivas i MKB: n.

Elsäkerhet och elledning

Av planbeskrivningen framgår att en magnetfältsutredning tagits fram med syfte att utreda vilka magnetfältsnivåer som kan förväntas uppstå vid aktuellt planområde. Magnetsfältsutredningen har inte bifogats planhandlingarna, dock framgår av planbeskrivningen att ett skydds-avstånd om 70 meter från ledningsmitt (400 kV ledningen) har fastställts i detaljplanen genom prickad mark på kvartersmark. Detta innebär att marken inom detta område inte får förses med byggnad.

Länsstyrelsen anser att skyddsavstånd om 70 meter från ledningsmitt även bör införas söder om ledningsrätten inom kvartersmark för JL1KC.

Kommunens kommentar: Plankartan kompletteras med ett 20 meter brett område med prickad mark närmast anläggning samt ett 30 meter brett område med korsmark där endast komplementbyggnader får uppföras. Inom detta område finns också

bestämmelse om att brandfarligt upplag inte får finnas [n₁]. Plankartan kompletteras även med ett 100 meter brett område från anläggningen där explosiv verksamhet [n₂] inte får förekomma. Skyddsavstånd regleras enligt yttrande från ledningsägare.

Vatten- och avlopp

Av planbeskrivningen framgår att det idag saknas kommunalt vatten- och avloppsnät inom planområdet. Kommunen uppger att en VA-utredning tagits fram som föreslår att VA-ledningar samlokaliseras med planerad vägutbyggnad mellan Gamla Lulevägen och väg 605 som planläggs i separat detaljplan för infrastrukturområde.

För att säkerställa detaljplanens genomförande behöver kommunen utreda och redovisa förutsättningar till VA-lösningar. Kommunen behöver även motivera sitt förslag till VA-lösningar. Om huvud-alternativet, det vill säga att samlokalisera VA med planerad väkanslutning till planområdet, ej är möjligt skall alternativ lösning redovisas.

Kommunens kommentar: Kommunalt vatten och avlopp finns idag utbyggt i detaljplaneområdets relativa närhet, inom ett avstånd av ca 2 km. Kapacitet i VA-system och anslutande ledningar kommer byggas ut etappvis och sannolikt från flera håll för att skapa effektiv och säker försörjning. VA-utbyggnad inom området planeras i samråd med framtida industrietablering och utformning anpassas enligt praxis till framtida vägar och bevarad naturmark etc. Samordning med övriga ledningsslag (ex fjärrvärme) och infrastruktur kommer ske.

När det gäller VA-försörjningen av detaljplanområdet (dricksvatten och spillvatten) planeras initialt matning från Norra Svartbyn och Torpgärdan vilket även kommer förstärka befintligt VA-system genom rundmatning och kapacitetsutbyggnad. I samband med utbyggnad av väg och järnväg från v97 förbereds även för underjordiska ledningar och anslutning till befintliga huvudledningar vid trafikplats Svartbyn. Förutsättningarna för VA-försörjning av detaljplaneområdet samt möjligheter till samordning med andra ledningsburna nyttigheter och infrastruktur är således goda. Utredning och detaljprojektering återstår, vilket kommer samordnas för olika samhällsbyggnadsfrågor och infrastruktur inom ramen för Bodenxt – en särskilt tillsatt organisation för att växla upp samordnat arbete med sikte mot det smarta, gröna och hållbara samhället. Här finns även ett regionalt perspektiv med bland annat samverkan med Luleå.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Enligt 2 kap. 10 § PBL ska miljö kvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken följas vid planläggning. Ett genomförande av detaljplanen får inte medföra försämring av ekologisk status för någon kvalitetsfaktor i berörda vattenförekomster. Inget

gränsvärde för kemisk status eller för ekologisk status får överträdas i strid med det försämringsförbud som regleras i 5 kap. 4 § miljöbalken.

I planhandlingarna saknas underlag som beskriver påverkan i och på närliggande vattenmiljöer och berörda vattenförekomster. Utifrån samrådsunderlaget gör Länsstyrelsen bedömningen att detaljplanens genomförande riskerar att försämra vattenmiljöer på ett negativt sätt samt innebära risk för att miljökvalitetsnormer inte uppnås.

Redovisningen i MKB:n med tillhörande bilagor kommer att vara avgörande för Länsstyrelsens bedömning av påverkan på vattenmiljöer vid detaljplanens genomförande.

I MKB:n behöver kommunen beskriva påverkan på angivna vattenförekomster samt för de mindre vattenmiljöer, trots att dessa inte är utpekade som vattenförekomster och saknar miljökvalitetsnorm. Vattendirektivet är tillämpligt på allt vatten och det måste säkerställas att detaljplanens genomförande inte riskerar att utsläpp till eller påverkan i mindre vatten som i sin tur riskerar försämring i upp- eller nedströms liggande vattenförekomster.

Dagvatten

Planförslaget föreslår stora byggrätter och andra hårdgjorda ytor som ger upphov till stora mängder dagvatten som tillkommer i jämförelse med dagens situation. I planhandlingarna saknas ett konkret förslag på hur dagvattenhanteringen kommer att lösas. Av planbeskrivningen framgår att en yta i norra delen av planområdet har avsatts som dagvattenanläggning och reglerats med planbestämmelse om att markytan inte får hårdgöras, samt att marken inte får förses med byggnad. Av underlaget framgår dock inte motiven till ytans föreslagna storlek. Det saknas även uppgifter om hur dagvattenanläggningen är tänkt att utformas, uppgifter om reningsgrader samt föroreningsberäkningar. Kommunen bör precisera med planbestämmelse användningen av avsatt område för dagvatten på plankartan.

En svårighet med genomförandet av planen är kommunens bedömning att ekologisk status avseende 'näringsämnen' och 'särskilda förorenande ämnen' i nuläget visar på sänkt status (sämre än 'god' status) eftersom näringsämnen och flera av de särskilda förorenande ämnena också är generellt specifika för dagvattenutsläpp. Av planbeskrivningen framgår att en separat dagvattenutredning är under framtagande och utredningen kommer att redovisa hur dagvatten från planområdet kommer att hanteras. Vidare framför kommunen att en eventuell justering av planbestämmelser kan komma att ske till granskningsskedet när vidare utredning kring dagvattenhanteringen har skett. Den redovisning av åtgärder som sker i granskningsskedet blir sannolikt mycket viktig för Länsstyrelsens bedömning

huruvida planens genomförande är förenlig med vattendirektivet/vattenförvaltningsförordningen. Detta är relevant eftersom vattendirektivet omfattar alla vatten, även sådana vatten som inte utgör vattenförekomster enligt vattendirektivet. Vidare blir det också viktigt att beskriva påverkan på nedströms liggande vattenförekomster och/eller andra direkt/indirekt påverkade vattenmiljöer.

Eftersom det vid ett plangenomförande finns risk för annan påverkan än dagvattenutsläpp anser Länsstyrelsen att det måste finnas så pass stor marginal till gränsvärdena att den sammantagna påverkan från planområdet och planerad industriverksamhet inte orsakar överskridande av MKN. Den sammantagna påverkan får inte vara större än att det blir tydligt att den ökade belastningen håller sig inom gränsvärdena utan några överskridanden överhuvudtaget.

Den översiktliga dagvattenutredning som tillförts ärendet under samrådsskedet möjliggör inga ytterligare bedömningar vad gäller påverkan på vatten vid ett genomförande av detaljplanen, då denna dagvattenutredning inte är framtagen för aktuell detaljplan och planområdets avgränsning.

Kommunens kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en dagvattenutredning med recipientbedömning samt MKB som beskriver detaljplanens påverkan på MKN för berörda vattendrag. Detta sammanfattas i planbeskrivningen.

I detaljplanens södra och sydöstra del har andel hårdgjord yta minskats från 80 % till 70 %, [n4], för att tillgängliggöra större ytor för dagvattenhantering. Plankartan har även kompletteras med 5 meter brett område med prickmark mot [NATUR] där byggnader inte får placeras.

I den norra och västra kvartersmarken [JK] tas utpekad yta för dagvattenhantering bort och ersätts med bestämmelse om att totalt 80 % av fastighetsarean får hårdgöras [n3]. Det medför större ytor för dagvattenhantering och skapar större flexibilitet för exploatering av området.

Sulfatjord

Av planhandlingarna framgår att kommunen inte sett något som tyder på försurningsproblematik i berörda vatten. Länsstyrelsen har tidigare genomfört konduktivitetsskartering i området med syfte att kartlägga påverkan från sura sulfatjordar. Skarteringen tyder, i enlighet med kommunens resultat, på att försurningspåverkan från sura sulfatjordar inte är tydligt framträdande i området. Enligt kartunderlag från Sveriges Geologiska Undersökning består dock jordarna i områdets låglänta delar till stor del av aktiva sura sulfatjordar. Det innebär att markdränerande åtgärder i den låglänta terrängen (i aktiv eller potentiellt sur

sulfatjord) kan medföra ett ökat påslag av försurande ämnen och metaller. Sådana åtgärder bör därför undvikas. Försurningsproblem relaterade till sura sulfatjordar framträder tydligast då en längre torrperiod efterföljs av regnperioder. Detta kan i områden med sur sulfatjord och omfattande markavvattning leda till så kallade surstötter i anslutna vatten.

(Med begreppet sulfidjord avses nedan jordar som ännu inte oxiderats och med sur sulfatjord menas sulfidjord som har oxiderats.) För att kunna bedöma om grundvattenavsänkning i områden med sur sulfatjord eller sulfidjord kommer att utgöra betydande försurningsrisk för anslutna vattenmiljöer, behöver kommunen ange den sammanlagda arealen av områden med sur sulfatjord/sulfidjord som planeras avsänkas. Även de beräknade avsänkingsdjupen bör anges. Om det är möjligt bör grundvattenavsänkningen hållas så liten som möjligt i dessa områden. Det går också att planera in återställning av befintliga diken i angränsande områden som inte berörs av den planerade verksamheten (om det är möjligt utifrån juridisk och teknisk synvinkel). Syftet med sådana återställningar skulle då vara att minska belastningen av försurande ämnen och metaller och skapa bättre förutsättningar för de vattenmiljöer som planeras bli recipienter.

När det gäller uppgrävda massor av sur sulfatjord eller sulfidjord ska kommunen ange hur massorna avses deponeras. För att minimera oxidation och transformering av sulfider till sulfater bör sulfidsjordsmassor deponeras syrefritt. Sur sulfatjord innehåller generellt frigjorda metaller som kan föras ut då massorna exponeras för vatten/nederbörd. Massor av sur sulfatjord bör därför skyddas från att utsättas för genomströmning av vatten.

Länsstyrelsen vill upplysa om att grundvattensänkning är en tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.

Kommunens kommentar: Vid schakt skall det beaktas att det förekommer sulfidhaltig jord i vissa delar av planområdet. Grävs sulfidjorden upp måste den tas om hand på lämpligt sätt, vanligen köras till särskild mottagningsanläggning för sulfidjord. Oavsett vad som används för metod kommer jorden hanteras enligt gällande riktlinjer och normer.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I tillståndsansökan för stålindustrin har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Strandskydd

Strandskyddet kan upphävas i detaljplan om det finns ett eller flera skäl i enlighet med bestämmelserna i 7 kap. 18 c § miljöbalken. Strandskyddets syften enligt 7 kap. 13 § miljöbalken behöver dock fortfarande tillgodoses.

I planförslaget föreslås strandskyddet inom delar av kvartersmarken upphävas med hänvisning till det särskilda skäl som anges i 7 kap. 18 c § 5 p. miljöbalken; området *behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området*. Länsstyrelsen noterar att de områden längs Storbäcken som föreslås upphävas om 50 meter (a1 på plankartan) ligger inom det område som identifierats som groddjursområde (figur 6 i planbeskrivningen). Kommunen anger att strandskyddsområdet behöver tas i anspråk för att möjliggöra god trafikmässig tillgänglighet inom planområdet. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver motivera avgränsningen till det område där strandskyddet föreslås upphävas, samt motivera varför trafikmässig tillgänglighet inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område. Av planhandlingarna behöver strandområdets värden (allmansrättslig tillgänglighet samt växt- och djurliv) beskrivas ur strandskyddssynpunkt samt de konsekvenser som ett upphävande av strandskyddet har för livsvillkoren för växt- och djurliv samt för områdets allemansrättsliga tillgänglighet.

Kommunen föreslår även upphävande av strandskyddet på allmän platsmark (a2) för den väg som är tänkt att ansluta till den infrastrukturkorridor som planeras i separat detaljplan. Länsstyrelsen har förståelse för kommunens motivering för upphävande av strandskyddet i detta fall då vägen inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område samt möjliggör tillgänglighet till planområdets östra delar.

Kommunens kommentar: Plankartan justeras med att strandskyddet inte upphävs i den norra delen av planområdet utan ändras till allmän plats, NATUR. Vägdragning har flyttats väster om Storbäcken vilket har ändrat område där upphävande av strandskyddet föreslås. En gångbro för det rörliga friluftslivet föreslås över Storbäcken, inom utpekat område upphävs strandskyddet. Planbeskrivningen har kompletterats med motiv och resonemang kring upphävande av strandskyddet i utpekade områden.

Råd enligt 2 kap. PBL

Rennäring

Av planhandlingarna framgår att en rennäringstudering skall tas fram med anledning av planerad industriverksamhet inom planområdet. Av planhandlingarna behöver konsekvenserna för rennäringen beskrivas. Planhandlingarna behöver även

kompletteras med en tydligare beskrivning av renskötselns markanvändning inom området, exempelvis vad gäller vilket årstidsland som påverkas av detaljplanens genomförande, kartbilder som beskriver markanvändningen etc. I kommunens bedömning av områdets betydelse för rennärningen saknas ett resonemang kring de kumulativa effekter som ett genomförande av detaljplanen kan ha på rennärningen inom området.

Kommunens kommentar: En rennäringsanalys har tagits fram i samarbete med Gällivare sameby. I analysen har både direkt och kumulativ påverkan på rennärningen innefattats. Resultat från rennäringsanalysen kommer att arbetas in i MKB:n och sammanfattas i planbeskrivningen.

Naturmiljö, artskydd och biotopskydd

Av samrådshandlingen framgår att en artskyddsutredning är under framtagande och kommer att ingå som ett underlag till MKB:n som bifogas i granskningskedet. Länsstyrelsen anser att detta är beklagligt då MKB och artskyddsutredningen är helt avgörande för att ta ställning till hur detaljplanens genomförande påverkar artskyddet. Av samrådsunderlaget går inte att bedöma om detaljplanen är förenlig med artskyddsförordningen, likaså går inte att avgöra om de åtgärder som planeras är tillräckliga eller om dispensprövning krävs då åtgärderna inte framgår av planhandlingarna. Artskyddsutredningen bör omfatta alla skyddade arter i området (groddjur, fåglar, fladdermöss och kärlväxter).

För att öka tydligheten behöver planbeskrivningen kompletteras med en karta som visar planförslaget tillsammans med de områden som identifierats som groddjursområde, landskapsobjekt och områden med höga naturvärden och naturvärdesobjekt (figur 6 i planbeskrivningen).

Området kring Lillträsket-Storbäcken-Ängesträsket är en av de bästa grodlokaler i kustregionen i länet. Av planbeskrivningen framgår att områden viktiga för groddjurens sammanfaller med områden där fåglar förekommer, samt att vissa fågelarter skall prioriteras i artskyddssammanhang.

Av planhandlingarna framgår inte om kommunen avser ansöka om artskyddsdispens för någon åtgärd inom groddjurslokalen. Länsstyrelsen bedömer dock, utifrån aktuella handlingar, att den väg som planeras genom planområdet torde kräva dispensprövning enligt miljöbalken. Av planbeskrivningen framgår att skyddsåtgärder som säkerställer passage för groddjur kommer att vidtas, dock framgår inte vilka åtgärder som avses vilket behöver framgå av planbeskrivningen.

Genomförda inventeringar visar att Lillbäcken har höga respektive påtagligt höga naturvärden (Naturvärdesklass 2 och 3). I aktuellt planförslag föreslås Lillbäcken regleras som kvartersmark för industri och kontor (JK). Vidare framgår att Lillbäcken, vid ett genomförande av detaljplanen, kommer att avledas runt eller genom området. Kommunen behöver redovisa vilka konsekvenser ett ianspråktagande av Lillbäcken har i form av förlorade naturvärden. Länsstyrelsen vill upplysa om att omdragning av vattendrag är anmälnings- eller tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken beroende på hur stor medelvattenföringen är i vattendraget. Likaså kan tillstånd för vattenverksamhet komma att krävas för påverkan på det mindre vattendrag på Gammelängsbergets södra slutning som föreslås tas i anspråk för industrimark. Av planhandlingarna behöver framgå kommunens bedömning och motivering till om tillstånd eller anmälan krävs för omdragning av vattendrag samt för åtgärder i anslutning till Gammelängsbergets vattendrag.

Länsstyrelsen ser positivt på de åtgärder som planeras i Storbäcken med syfte att öka meandring och återfå ett mer naturligt lopp på bäcken. Av planhandlingarna bör dock framgå vilka åtgärder som skall vidtas och vem som ansvarar för att åtgärderna vidtas.

Gällande diken som omfattas av generellt biotopskydd behöver det tydliggöras vilka diken som kommunen bedömer omfattas av generellt biotopskydd, samt vilka diken som ej bedöms omfattas. Kommunen behöver även motivera varför dispens avses sökas för vissa diken men inte för andra diken. Enligt Länsstyrelsen är det inte självklart att igenväxande jordbruksmark per automatik räknas som skogsmark och att diken i igenväxande skogsmark inte omfattas av generellt biotopskydd.

Inom planområdet finns en nyckelbiotop med identifierat högt naturvärde som planläggs för industri och kontor. Kommunen behöver beskriva nyckelbiotopens naturvärden, motivera ianspråktagandet samt redogöra för de konsekvenser som ett genomförande av detaljplanen har på nyckelbiotopen och dess värden. Då nyckelbiotopen skyddas genom naturvårdsavtal behöver kommunen samråda planförslaget med Skogsstyrelsen.

Kommunen behöver redogöra för och motivera avgränsningen av naturmark i förhållande till identifierade områden med höga naturvärden, område av landskapsobjekt och groddjursområde (figur 6 i planbeskrivningen). Kommunen behöver även motivera varför det anses lämpligt att planlägga delar av groddjursområdet i nordöst som industri- och kontorsmark, samt beskriva de konsekvenser som ett ianspråktagande av groddjursområde, landskapsobjekt och områden med höga naturvärden har vid planens genomförande.

Utifrån planförslaget är det svårt att bedöma konsekvenserna av att placering av byggnader tillåts i direkt anslutning till naturmarken (behovet av buffertzonen mot naturområden).

Kommunens kommentar: Till granskning har vägens läge flyttats och passerar Storbäcken i nära anslutning till befintlig passage. Det gör att än större sammanhängande naturområde kan bevaras, vilket innebär en positiv ändring för arter och den biologiska mångfalden.

En artskyddsutredning har tagits fram för detaljplanen där resultatet redovisas i planbeskrivningen. I artskyddsutredningen bedöms bevarandestatus samt påverkan på livsmiljöernas kontinuerliga ekologiska funktion. I MKB:n redovisas bedömning av påverkan på arter ur ett populationsperspektiv samt naturmiljöer. Konsekvenserna sammanfattas i planbeskrivningen.

Plankartan kompletteras med egenskapsbestämmelse om tunnel för groddjurspassage [tunnel₁] där väg korsar Storbäcken.

Plankartan kompletteras med 5 meter brett område med prickmark mot [NATUR]. Den norra delen av planområdet inom strandskyddat område för Storbäcken ändras från kvartermark till allmän plats, [NATUR].

Kommunen har efterfrågat Skogsstyrelsen inställning till kommunens önskemål att upphäva gällande naturvårdsavtal.

Planbeskrivningen kompletteras med att kommunen ansvarar för restaurering av Storbäcken. Åtgärder har inte studerats i detalj men principiella lösningar redovisas i planbeskrivning och MKB:n. Restaureringen kommer senare hanteras i en skötselplan.

MKB:n redovisar bedömning av det generella biotopskyddet för diken vilket sammanfattas i planbeskrivningen. Kommunen avser att ansökan om dispens från det generella biotopskyddet för ett dike inom planområdet.

Rekreation och friluftsliv

Områdets betydelse för friluftsliv och rekreation bör tydligare beskrivas i planhandlingarna. Vidare behöver konsekvenserna av att området tas i anspråk som industrimark framgå av planhandlingarna.

Kommunens kommentar: I MKB:n redovisas en kompletterande beskrivning samt bedömning av konsekvenser för friluftsliv och rekreation. Kommunen har tagit fram en Bevarande och utvecklingsplan för Gruvberget som blev antagen maj 2022.

Utvecklingsplanen ska belysa de värden som redan finns idag samt utreda utveckling av det rörliga friluftslivet vid och på Gruvberget.

Det pågår dialoger med berörda föreningar för att säkerställa nya dragningar av de skidspår och skoterleder som påverkas vid ett genomförande av planen.

Kulturmiljö och landskapsbild

De synpunkter som Länsstyrelsens framförde i avgränsningssamrådet kvarstår.

Kulturmiljövärdena behöver analyseras som helhetsmiljöer. Planhandlingarna behöver innehålla en beskrivning av kulturmiljön idag samt en bedömning av de konsekvenser planförslaget kommer att innebära på befintliga kulturvärden. Det behöver framgå hur bedömningen har gjorts, samt vilka skyddsåtgärder som kommer att vidtas för att mildra skador.

Kulturmiljövärdena ska inte fragmentiseras genom uppdelning i fornlämningar, riksintresse inklusive byggnadsminne, odlingslandskap med bebyggelse (d.v.s. Svartbyn klass 1 samt Ängesträsk-Lillträsk klass 2 enligt bevarandeprogrammet för odlingslandskapets natur- och kulturvärden) samt landskapsbild. De ska redovisas och analyseras som helhetsmiljöer.

Kommunens kommentar: En konsult med kulturmiljökompetens är anlita för att utföra en kulturarvsanalys. Resultat från kulturarvsanalysen kommer att arbetas in i MKB:n. Där kommer påverkan på berörda kulturmiljövärden i sin helhet att bedömas samt eventuella åtgärder att beskrivas. Detta sammanfattas i planbeskrivningen.

Klimatanpassning

Ett förändrat klimat med ökad nederbörd och förändrad karaktär på nederbörd förändrar riskbilden för miljöfarliga verksamheter och förorenade områden. Det behöver säkerställas att dagvatten från området inte kommer att påverka omkringliggande naturmiljö- och vattenområden negativt. Recipientpåverkan från dagvattnet med utgångspunkt från klimatförändrad nederbörd behöver även belysas i planhandlingarna.

Av planhandlingarna framgår att kommunen bedömer att dagvattensystemet behöver anpassas för att kunna avleda ett framtida 30-års regn. Av den översiktliga dagvattenutredningen framgår återkomsttiden 10-års regn. Länsstyrelsen bedömer att dessa nivåer är alldeles för låga. Den nivå som kommunen behöver ta höjd för vad gäller nederbörd är den som anges i kommunens dagvattenstrategi, det vill säga en

säkerhetsnivå på minst 100 års åtkomsttid. Detta med tanke på möjliga konsekvenser av ett kraftigare och inte osannolikt regn för omkringliggande naturmiljö- och vattenområden.

Länsstyrelsen bedömer att följande parametrar behöver belysas för det aktuella området och för den tid som verksamheten planeras:

- Ökad nederbörd
- Förändrad karaktär på nederbörd (kraftigare regn, förändrad vinternederbörd)

Länsstyrelsen har låtit SMHI utföra klimatanalyser för samtliga kommuner i Norrbotten. Klimatanalys samt analys av framtida snöförhållanden för Bodens kommun kan erhållas från Länsstyrelsen.

Kommunens kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en dagvattenutredning inklusive förväntade effekter av klimatförändringar. Utifrån genomförda skyfallsanalyser har lägsta sockelhöjd över nollplanet för byggnad justeras till +13,5 meter.

Flyghinderanalys

Resultatet av genomförd flyghinderanalys framgår inte av planhandlingarna.

Kommunens kommentar: Resultat från genomförd flyghinderanalys kompletteras till granskning.

Jordbruksmark

Planområdet utgörs till viss del av jordbruksmark. Konsekvenserna av att jordbruksmark tas i anspråk för industriverksamhet bör framgå av planhandlingarna.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkter och kompletterar planbeskrivningen.

Gestaltning och bebyggelse

Konsekvenserna av att detaljplanen möjliggör bebyggelse och åtgärder i direkt anslutning till naturmark och fastighetsgräns behöver framgå av planhandlingarna.

Inom vissa delar av planområdet föreslås markanvändningen centrum (C) och odling (L1). Syftet med reglingen behöver framgå av planhandlingarna så att det tydliggörs vilken centrum- och odlingsverksamhet som planeras inom områdena.

Inom den norra och västra kvartersmarken (JK) har kommunen inte reglerat bebyggandes omfattning samt andelen hårdgjord yta, undantaget en mindre yta avsedd för dagvattenhantering. Planförslaget innebär att hela övrig yta kan hårdgöras och bebyggas. Detta behöver tydliggöras i planhandlingarna, likaså motiveras och konsekvensbedömas bland annat med koppling på dagvattenhantering och påverkan på MKN.

Kommunens kommentar: Plankartan kompletteras med 5 meter prickmark mot gräns till naturmark. Planbeskrivningen kompletteras med beskrivning av syftet med centrum- och odlingsverksamhet. Plankartan har även ändrats till att dessa markanvändningar är huvudändamål inom delar av planområdet.

I den norra och västra kvartersmarken [JK] tas yta för dagvattenhantering bort och ersätts med bestämmelse om att totalt 80 % av fastighetsarean får hårdgöras [n₃]. Granskningshandling kompletteras med dagvattenutredning för planområdet. I MKB beskrivs och bedöms påverkan på MKN.

Övriga synpunkter

Plankarta och planbeskrivning

Läsbarheten på plankartan behöver förbättras vad gäller teckenstorlek på planbestämmelserna (A1-format).

Länsstyrelsen noterar att planbestämmelsen b1 finns utmärkt på plankartan men saknas i plankartans legend/teckenförklaring.

På plankartan har kommunen reglerat i vilken mån marken ska vara genomsläpplig (b2 och b3) genom hänvisning till 4 kap. 16 § 1 st. 1 p. PBL. Länsstyrelsen anser att planbestämmelsen bör hänvisa till 4 kap. 10 § PBL som avser markens anordnande.

Planbestämmelse om ändrad lovplikt för komplementbyggnader (a3) behöver anges, motiveras och konsekvensbedömas i planhandlingarna. Länsstyrelsen anser att bestämmelseformuleringen på plankartan behöver förtydligas så att det framgår om kommunen avser reglera maximal byggnadsarea för samtliga komplementbyggnader eller om bestämmelsen avser reglering av maximal byggnadsarea per komplementbyggnad. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör införa bestämmelse om högsta tillåten höjd för bygglovsbefriade åtgärder.

Av planhandlingarna framgår att aktuellt planområde kommer att anslutas till planerad infrastrukturkorridor som hanteras i separat detaljplan. En illustration som redovisar var anslutningen planeras skulle öka tydligheten och förståelsen av aktuellt planförslag.

Kommunens kommentar: Plankartan justeras för ökad läsbarhet. Bestämmelser kring genomsläpplighet ändras och hänvisas till 4 kap. 10 § PBL. Bestämmelsen kring ändrad loyplikt kompletteras och beskrivs i planbeskrivningen.

Granskningshandlingen kompletteras med en kartbild över aktuellt planområde där även planerat infrastrukturuområde redovisas.

Luftfartsverket, 2021-10-26

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar detta.

Lantmäteriet, 2021-11-16

Lantmäteriet har inkommit med ett yttrande rörande detaljplaneförslaget i vilket de noterar att administrativ bestämmelse för upphävande av strandskydd finns inom både allmän plats och kvartersmark. Lantmäteriet hittar dock inte någon beteckning a₁ inom kvartersmark på plankartan vilket måste finnas. Lantmäteriet informerar även kommunen om att beteckningarna på plankartan är väldigt små.

Kommunens kommentar: Kommunen justerar plankartan enligt Lantmäteriets synpunkter.

Trafikverket, 2021-11-17

Trafikverket vill betona vikten av att gemensamt hitta en lösning för den statliga vägen - väg 605 – som ligger inom det planerade verksamhetsområdet, samt hur det angränsande trafiksystemet påverkas, vilket inkluderar både statliga, kommunala och enskilda vägar. Det pågår diskussioner med Bodens kommun om lösningar för vägsystemet som berör satsningen i aktuellt verksamhetsområde, men det finns inga beslut i frågan.

Med tanke på att MKB redovisas först i granskningskedet samt att Trafikverket och Bodens kommun ännu inte är överens om lösningar för väg 605 är det i detta skede svårt att ta ställning till vägtrafikfrågorna i detalj. Då plankartan visar att delar av väg 605 inte ska utgöra allmän statlig väg krävs även beslutsprocesser enligt reglerna i väglagen, reglering enbart genom detaljplan är inte tillräcklig. Det rör sig om ändring av kommunalt väghållningsområde, indragning av allmän väg samt vägplan för ändringar på den statliga vägen. Förändrat väghållningsområde innebär att vägen fortfarande är allmän väg (i detta fall kommunal). Trafikverket och kommunen måste

vara överens om väghållningsområde med de överenskomna brytpunkterna för kommunal respektive statligt väghållningsområde innan detaljplanen går ut för granskning. Alla utredningar måste vara klara och beslutade innan detaljplanen vinner laga kraft.

Det är viktigt att redovisa flöden och aktuella transportvägar för denna satsning. Det är inte minst viktigt för byggskedet när all planerad infrastruktur inte finns på plats. I en ny kommande detaljplan för infrastrukturområde som angränsar till aktuellt planområde ska en ny järnväg-, och vägförbindelse mellan Gamla Lulevägen och aktuellt planområde möjliggöras. De föreslagna förbindelserna är en förutsättning för aktuellt planförslag, eftersom den ger erforderlig transportkapacitet till och från aktuellt planområde.

Trafikverket anser att trafiksystemet bör ses i ett sammanhang och bedöma vilka konsekvenser som kan uppstå även vid enstaka åtgärder på vägnätet i anslutning till verksamhetsområdet. Viktigt att åtgärder för styrning/omledning av trafik på det kommunala vägnätet inte innebär överflyttning av trafik till det statliga vägnätet – speciellt om vägnätet t.ex. inte har tillräcklig bärighet som klarar ökad tung trafik.

Verksamheterna inom planområdet kommer också att generera persontrafik till och från området. Med tanke på att närmaste busshållplats är 3 km öster om planområdet saknar Trafikverket ett resonemang för hur t.ex. arbetspendlare ska kunna ta sig till och från området på ett säkert och hållbart sätt. I planbeskrivningen står att ”Vägområdet i aktuellt planförslag möjliggör utrymme för eventuellt nya hållplatslägen” (sid 41). En framgångsfaktor för en nyetablering är att kollektivtrafiken är väl utbyggd och att busshållplatser finns på plats i ett tidigt skede. På samma sätt är det av stor vikt att det byggs sammanhängande gång – och cykelvägnät till/från området med gena förbindelser från viktiga målpunkter i enlighet med målen i översiktsplanen 2025 med bland annat minskat bilanvändande samt att främja andra färdmedel.

Bodens kommuns strategiska inriktning beträffande hållbara resor är bland annat att ”Gång och cykel ska vara det naturliga valet - handlar om att göra gång och cykel till de mest naturliga färdmedlen inom tätorten. Bättre förutsättningar för att åka kollektivt - om kollektivtrafikens roll så att det blir mer attraktivt att välja buss och tåg för resor både inom och utanför Boden.” (Från kommunens antagna Trafik- och parkeringsstrategi).

Det är viktigt att olycksrisker kopplat till transporter kartläggs och bedöms samt att behövliga säkerhetsåtgärder genomförs. Det är även betydelsefullt med säkra transportlösningar under uppbyggnadsfasen för denna anläggning för ståltillverkning likväl som när anläggningen är i drift. Det kommer att uppstå störningar i form av buller och vibrationer från byggarbete och transporter samt att temporära lösningar

för transporter kan krävas under byggtiden. Det är viktigt att dessa störningar minimeras. Trafikverket förutsätter att gällande riktvärden för buller och vibrationer från väg- och järnvägstrafik kommer att följas och att eventuella skyddsåtgärder för att begränsa bullerpåverkan åtgärdas och bekostas av exploitören/kommunen.

Eftersom planområdet möjliggör byggande högre än 20 m och ligger inom MSA-ytan för riksintresset bör Luleå Airport rådfrågas angående verksamheter inom MSA-ytan.

Kommunens kommentar: Kommunen är medveten om de separata beslutsprocesser som krävs för de åtgärder på väg 605 som föreslås i detaljplanen. En dialog med Trafikverket pågår kring gränsdragning av väghållarområdet för väg 605 utanför planområdet. Båda parter är dock överens om ett byte av väghållaransvar för aktuell vägsträcka inom planområdet. Kommunen avser att lämna in en formell ansökan om att ta över väghållaransvaret för del av väg 605 inom kort. Kommunen håller med Trafikverket om att gränsdragning av väghållarområden måste vara fastställda innan detaljplanen vinner laga kraft.

Ett genomförande av detaljplan för verksamhetsområde Svartbyn i sin helhet är från kommunens sida inte aktuellt om inte detaljplan för infrastrukturområdet, där den nya förbindelsen mellan Gamla Lulevägen och väg 605 genomförs.

I samband med byggnation av ny väganslutning mellan Gamla Lulevägen och väg 605 finns utrymme för att bygga parallell gång- och cykelväg. I och med att det idag inte är klart med hur själva exploateringen av området ska se ut, så går det i nuläget heller inte att peka på hur trafiksäkra passager över väg 605 ska utformas och i vilka lägen. Kommunen och Trafikverket får ha en dialog kring hur detta arbete ska se ut längre fram i processen så att god trafiksäkerhet kan uppnås. I detaljplanen finns utrymme för att inrymma trafiksäkra passager och hållplatser inom markanvändningen VÄG.

Buller under byggtiden hanteras och regleras utifrån Naturvårdsverkets riktvärden och allmänna råd om buller från byggplatser (2004:15). För att minska störningen under byggtid kan skyddsåtgärder eller begränsning av tider på dygnet som åtgärderna utförs bli aktuella. Under byggtiden kan förebyggande skyddsåtgärder för att reducera risken för att olyckor med fordon bli aktuellt. Verksamhetsutövaren ansvarar för att följa gällande riktvärden. Vid fråga om störningar från byggarbetsplatser så är det kommunen som är tillsynsmyndighet.

Bullerstörningen från väg och järnväg utanför verksamhetsområdet bedöms utifrån riktvärden för buller från vägtrafik är gällande riktvärden i infrastrukturpropositionen 1996/97:53). Eftersom ny infrastrukturkorridor inte kommer vara färdigställd innan anläggning av verksamhetsområdet påbörjas så

kommer transporter under byggtiden att gå via väg 605. Transporter förväntas ske både från nordväst och sydost. En bullerberäkning med buller från befintlig trafik samt tillkommande byggtrafik har tagits fram för tillståndsprövning av verksamheten som planeras i den norra planområdet. Bullerberäkningen visar att gällande åtgärdsnivåer enligt riktvärden uppfylls även med tillkommande byggtrafik. En sammanställning av bullerberäkningarna redovisas i planbeskrivningen.

Luleå Airport är en samrådspart och har blivit delgivna samrådsmaterialet för detaljplanen. Ingen skrivelse har inkommit.

Sametinget, 2021-11-17

Sametinget bedömer att påverkan på riksintresse rennäring inte kan uteslutas dels på grund av närheten till riksintresseområden för renskötseln samt de kumulativa effekterna från andra störningar och markintrång. Bedömning av verksamhetens konsekvenser ska göras utifrån en helhetssyn av samebyns markanvändning där områdets funktion och de kumulativa effekterna ingår. Pressen från olika aktörer som önskar att nyttja naturresurserna i Sápmi är större än någonsin tidigare. Ingrepp och ändrad markanvändning har idag nått en historisk omfattande nivå. En exploatering av marken innebär ofta att landskapet runt omkring påverkas med förändrad natur och förutsättningar. Detta ger konsekvenser för renskötseln och den samiska kulturen, då den samiska markanvändningen som regel försämras. Vinterbetesland betraktas som flaskhalsar för renskötseln och är därför särskilt viktiga.

Kommunens kommentar: En rennäringanalys har tagits fram i samarbete med Gällivare sameby. I analysen har både direkt och kumulativ påverkan på rennäringen innefattats. Resultat från rennäringanalysen kommer att arbetas in i MKB:n och sammanfattas i planbeskrivningen.

Försvarsmakten, 2021-11-18, ersatt med nytt yttrande 2021-11-24

Föreslagen lokalisering inom påverkansområde övrigt riskerar att medföra påtaglig skada för riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljöbalken som omfattas av sekretess enligt 15 kap 2 § OSL. En sådan lösning kan kräva särskilda åtgärder vilka pågående beredning syftar till att identifiera. Vidare hänvisar Försvarsmakten till myndigheternas pågående dialog med Boden kommun.

Kommunens kommentar: Dialog mellan kommunen och Försvarsmakten pågår. En kompletterande flyghindersanalys har lämnats in.

Kommunala förvaltningar och bolag

Bodens Energi Nät AB, 2021-10-29

Bodens Energi Nät AB har inkommit med information om var de har ledningar inom området. I övrigt meddelar de att de inte lämnat några synpunkter.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar detta.

Övriga

Skanova/Telia company AB, 2021-11-03

Skanova har inget att erinra mot rubricerad plan. Vid eventuella undanflyttningsåtgärder eller skydd av telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

Svenska kraftnät, 2021-11-22

Svenska kraftnät är positiva till att detaljplanen tar hänsyn till Svenska kraftnäts 400 kV-ledning som ligger öster om planområdet. Skyddsavstånd och egenskapsbestämmelser för hantering av brandfarlig vara och explosiv vara finns i detaljplanen. Då både lednings- och stationsprojekt är i tidig utredningsfas ska kommunen samråda med Svenska kraft vid planering av verksamhetsområdet. Svenska kraftnät emotser fortsatt dialog i nästa planskede.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

Vattenfall Eldistribution AB, 2021-12-15 inkl. komplettering 2021-12-16

Vattenfall Eldistribution har lämnat ett yttrande med information om gällande riktlinjer för skyddsavstånd

En eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.

Vattenfall Eldistribution anser att planhandlingarna behöver kompletteras med de riktlinjer som gäller avseende närhet till Vattenfall Eldistributions 150 kV luftledningar, detta gäller bland annat "Avstånd till byggnader", "Avstånd till riskområde med brandfarlig vara" och "Avstånd till förråd med explosiv vara".

Vattenfall Eldistribution anser att planhandlingarna behöver kompletteras med "Ledningsrätten med beteckningen 25-F1993-85.2 och ledningsrätten 25 F1992-

1090.1 är upplåtna för 150 kV starkströmsledning (luftledning) till förmån för Vattenfall Eldistribution AB”.

Vattenfall Eldistribution vill också hänvisa till framtagna publikation ”Säkerhet nära elektriska ledningar” vilken finns att hämta enligt följande:

www.energiforetagen.se/globalassets/energiforetagen/det-erbjuder-vi/publikationer/180712_sakra-elnet_interactive.pdf

Vattenfall Eldistribution vill komplettera samrådet med att tillkommande anläggningarna ska vara utförda eller placerade på ett avstånd så att dessa anläggningar inte blir påverkade av våra direkt jordade 150kV luftledningar vad gäller tex beröringsspänningar. TSN (Telestörningsnämndens meddelande 21) ska följas avseende tillkommande anläggningarna invid befintlig luftledning. Detta innebär att allt som innebär elanslutning ska placeras på ett minsta horisontellt avstånd på 20 meter från 150 kV luftledningens närmaste anläggningsdel (stolpe, stag, ledare). Detta behöver tas hänsyn till och framgå i framtagna planhandlingar.

Kommunens kommentar: Planbeskrivningen kompletteras med information om ledningsrätter.

Plankartan kompletteras med ett 20 meter brett område med prickad mark närmast anläggning samt ett 30 meter brett område med korsmark där endast komplementbyggnader får uppföras. Inom detta område finns också bestämmelse om att brandfarligt upplag inte får finnas [n1]. Plankartan kompletteras även med ett 100 meter brett område från anläggningen där explosiv verksamhet [n2] inte får förekomma.

Svartby Byamäns Samfällighetsförening, 2021-11-12

Bäckråvägen, GA4, GA12. Passerar genom VU5. Ny väg skall utföras till allmän väg med standard lik befintlig. Utförande bekostas av Bodenkommun

Norrmyrvägen GA8. Denna samfälliga väg är ej omnämnd i detaljplanen. Passerar genom VU5. Vägfrågan måste lösas innan VU5 fastställs.

Ronningsvägen GA10. Föreslagen ändring av väg 605 som ska stängas av vid korsning Svartbyn, väg 603. Närmast vägen till industriområdet blir då Ronningsvägen/Norrmyrvägen. Den vägen är inte dimensionerad för trolig trafikökning.

Ängesträsket, Kallviksbäcken och Rörträsket S16. Ungefär halva Ängesträsket är markerat på plankartan som ingående i VU5. Ängesträsket är samfällig mark.

Föreslagna åtgärder Storbäcken, hur påverkas befintliga vattennivåer i och uppströms Ängesträsket?

Svartbyträskbäcken (kyrkogårdsbäcken) S4. Vatten som nu rinner till Storbäcken är planerat att ändras till utlopp i Svartbyträsket. Hur kommer den ökade vattenmängden påverka Bodensjöarna och marker i anslutning till bäcken? Den innebär även minskat flöde i Norrbäcken.

Kommunens kommentar: Omprövning av samtliga gemensamhetsanläggningar (GA:4, GA:8, GA:10, GA:12) inom planområdet kommer att ske för att säkerställa tillgången till skogsskiften längs respektive gemensamhetsanläggning. Dialog kommer att ske inom förrättningen med delägande fastighetsägare och omprövningarna kommer bekostas av kommunen. Ingen av gemensamhetsanläggningarna är avsedd att övergå till allmän väg.

Svartbyn GA:10 avses inte att nyttjas av fordonstrafik till verksamhetsområdet utan kommer att fortsätta användas för gemensamhetsanläggningens delägande fastigheter. Ny väganlutning till planområdet med anslutning till väg 605 planeras via trafikplats Södra Svartbyn som medför att allmän trafik till verksamhetsområdet inte kommer att gå via Ronningsvägen. Kommunen har redovisat två alternativa lösningar för utformning av Ronningsvägen på årsmöte med samfällighetsföreningen. Ronningsvägen kommer att utformas enligt det alternativ som beslutades på mötet. Planbeskrivningen kompletteras med en skiss över ny trafiklösning för Ronningsvägen. I angränsande detaljplan för infrastrukturkorridoren redogörs närmare hur infrastrukturen till verksamhetsområdet samt Ronningsvägen/Norrmyrvägen.

En dagvattenutredning har tagits fram till granskning. Där kommer påverkan på berörda vattenområden att beskrivas. I MKB:n kommer en bedömning av konsekvenserna för berörda vattenområden att redovisas.

Svartbyns Viltvårdsområde, 2021-11-13

Efter att styrelsen för Svartbyns VVO läst igenom och tagit del av samrådshandlingen, kan vi konstatera att jakten och dess betydelse inte fått något som helst utrymme eller hänsynstagande utifrån framtagandet av planförslaget. Ordet ”jakt” benämns på sid.18 i ordalydelsen att bäverpopulation troligen hålls nere av jakt, sid. 44 nämns jakt tillsammans med övrig naturvistelse, fiske och fågelskådning som en begränsad utsträckning inom området samt att när en detaljplan vinner laga kraft blir det automatiskt skottlossningsförbud.

Sid. 58 belyser att planområdet kommer att begränsa friluftsliv och jakt i och kring området.

Kommande intrång av VU5, tillfartsvägar, järnvägsspår och övrig infrastruktur som krävs för exploateringen innebär att Svartby VVOs areal minskar med ca: 40% och samtidigt delar av området i 2-3 små jaktbara ytor vilket i sin tur får en stor negativ inverkan på vår sammanhängande viltvård. Till detta kommer störningar som tung industri och transporter till och från dygnet runt att ytterligare förstöra möjligheten av rekreation i kvarvarande VVO.

Historiskt sett är även jakten en betydande del av Svartby byamäns näring och försörjning. Svartbyns VVO har fram till innan kommande exploatering varit en Boden kommuns mer attraktiva viltvårdsområden utifrån tillgänglighet och vilttillgång, flertalet av medlemmarna i viltvårdsområdet har förmånen att promenera direkt ut på jaktmarken. Vår frågeställning är varför utredningen överhuvudtaget ej belyst intrånget som Svartbyns VVO utsätts för.

Har kommunen någon tanke på att på något sätt kompensera VVO't för den uppkomna situationen?

Kommunens kommentar: Boden kommun har upplåtit jakträtt på Mjösjöberget om cirka 300 hektar till förmån för Svartbyns VVO. Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Rekreation på sid 70.

Boden Skoterförening, 2021-11-11

Ser inte att det är hänsyn taget till befintliga skoterleder och överfarter (vilka vi önskar bli underfarter). Vi från Bodens skoterförening vill inte att våra leder försvinner utan att de ersätts i de områden inför etableringen av H2 Green Steel.

Önskar därför få se förslag på nya leddragningar och underfarter, samt att detta nämns i planbeskrivningen. Gäller även den dag då DPL kommer för väg och järnväg runt Gruvberget.

Kommunens kommentar: Det pågår en dialog om omdragning av befintliga skoterleder med Boden skoterförening. I pågående detaljplan för infrastrukturuområdet kommer frågan om skoterpassager och leder att hanteras.

Norra Svartbyn intresseförening, 2021-11-17

Industriområdet angränsar mot boende i Norra Svartbyn och avstånd mellan områdesgräns och närboende bedöms till ca 150 m. Avståndet medger inte en tillräckligt stor buffertzona mot de olägenheter ett industriområde kan medföra för de närboende. Ett minimum om 500 meter mellan områdesgräns och närboende är ett krav för att kunna undvika betydande olägenheter.

Med hänsyn till detta framförs att kommunen erhåller rådighet över ytterligare mark, förslagsvis i nordöstlig riktning för att utvidga sitt planområde och på så sätt uppfylla en godtagbar buffertzona mot boende i Norra Svartbyn.

I och med det nya industriområdet försvinner även stora arealer rekreativområden. I planen saknas hur detta kompenseras för de boende i Norra Svartbyn. I nya planen ska framställas var de nya rekreativområdena är belägna.

Till denna skrivelse bifogas som bilaga Föreningens skrivelse till H2greensteel där Föreningen på liknande sätt framställer byns synpunkter på deras etablering. Där framförs även synpunkt om en värdeminskning för hela byn på 100-200 Mkr med anledning av den nya lokaliseringen.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser samt Rekreation på sid 70.

Privatperson 1, 2021-10-28 komplettering 2021-11-03 samt 2021-11-17

Med anledning av att jag är boende i Norra Svartbyn och direkt berörs av den föreslagna detaljplanen Svartbyn VUS vill jag lämna följande synpunkter.

För vill jag klargöra att jag är positiv till och tycker att de är alldeles utmärkt att det finns entreprenörer och kapitalister som med hjälp av ingenjörskunskap är beredd att satsa på nya industriinvesteringar i Sverige, det behöver Sverige mer av. Det är dock beklagligt att Bodens kommun i detta fall totalt misslyckats med att anvisa ett lämpligt etableringsområde för tung industri.

När jag studerade planbeskrivningen slås jag av den förefaller ta större hänsyn till djur, insekter, natur och andra mer eller mindre ovidkommande faktorer än de människor som direkt berörs av exploatörens planerade verksamhet. Huvuddelen av innehållet består av miljöbeskrivning men bara några få rader om hur detaljplanen påverkar boende fysiskt och hälsomässigt av den placeringen av tung stålindustri i direkt anslutning till ett befintligt bostadsområde.

Beskrivning av hur boendemiljön påverkas går att finna är dessa:

- ”verksamhetens störningar på befintlig bebyggelse är små”
- ”utformning av eventuella bullerskydd tas fram i ett senare skede”

Slutsatsen att ”verksamhetens störningar på befintlig bebyggelse är små” är direkt felaktig och vilseledande i planbeskrivningen.

Beskrivningen att ”utformning av eventuella bullerskydd tas fram i ett senare skede” tyder på att utredarna är väl medvetna om att bullret från den tänkta etableringen kommer vara mycket störande. En samlad bedömning av planbeskrivningen är att den är direkt undermålig och vilseledande när det gäller att utreda och belysa påverkan på boendemiljön och hälsoriskerna för boende i Norra Svartbyn.

Det har framkommit anledning till att man utökar verksamhetsområdet norrut, utanför tidigare beslutade översiktsplanen, är att exploatören har framfört synpunkten på de geotekniska förhållandena inom det planerade verksamhetsområdet. De geotekniska förhållandena har varit väl kända redan innan planeringen av etableringen påbörjades. Exploatören har framfört att på grund av dålig bärighet på marken vill man flytta anläggningen norrut. Slutsatsen blir att Bodens kommun har tillmötesgått exploatörens krav, för att exploatören i annat fall avser att flytta etableringen till en annan kommun. Konsekvenserna av att utöka verksamhetsområdet norrut blir då att det kommer att hamna i direkt anslutning till det befintliga bostadsområdet i Norra Svartbyn.

Fakta är att det finns inga byggnadstekniska hinder för att uppföra den tänkta anläggningen inom det tidigare föreslagna verksamhetsområdet. Grundförstärkning blir naturligtvis dyrare men det kan inte varit något som var okänt för Bodens kommun eller exploatören vid val av plats för etableringen. Därav följer att det inte finns några byggnadstekniska eller andra hållbara skäl till att utöka verksamhetsområdet norrut. Planbeskrivningen är i det fallet felaktigt och vilseledande.

Det är ställt utom allt rimligt tvivel att etableringen av tung stålindustri i direkt anslutning till bostadsområdet kommer påverka boendemiljön mycket negativt och innebära hälsorisker för de boende i Norra Svartbyn. Det finns inget i planbeskrivningen som belyser eller motbevisar detta faktum.

De mest påtagliga negativa konsekvenserna och hälsoriskerna är:

- Störande och hälsopåverkande buller
- Störande och hälsopåverkande damm
- Störande och hälsopåverkande belysning
- Störande och hälsopåverkande markvibrationer
- Störande lukt
- Hälsopåverkande luftföroreningar
- Hälsopåverkande infraljud
- Störande och hälsopåverkande transporter
- Påverkan på grundvattenflöden som medför störningar på bergvärmeanläggningar

Bodens kommun är tydligen beredd att offra boendemiljön och medborgares hälsa för att dölja sitt totalt misslyckade val av område för industrietableringar samt för att försöka rädda nya arbetstillfällen och skatteintäkter. Argumentet att val av området berör på närheten till ”grön el” är både infantilt och vilseledande.

Anser ansvariga och beslutande politiker i Bodens kommun att boende i Norra Svartbyn för all framtid ska offra sin boendemiljö och hälsa för att ”rädda planeten”?

Med anledning av ovan sagda anser jag att planbeskrivningen ska revideras så att verksamhetsområdet hamnar inom tidigare beslutat område för industrietablering.

Handläggande tjänstemän och politiker, ta ert ansvar och ”Gör om, gör rätt”.

I det fall Bodens kommun väljer att gå vidare med detaljplanen i nuvarande form, där verksamhetsområdet utökats norrut, kommer detaljplanen, bygglov och exploatörens miljötillstånd överklagas i alla tillgängliga instanser.

Om det kommer fram mer fakta i planprocessen avser jag att komplettera mina synpunkter på detaljplanen.

Om Bodens kommun finner att det finns formaliafel i mina angivna synpunkter hänvisar jag till Förvaltningslagen där det anges att myndigheter är skyldiga att ta särskild hänsyn när medborgare kommunicerar med en myndighet.

Kompletterande synpunkter 1

Med anledning av att jag är närboende i Norra Svartbyn och direkt berörs av den föreslagna detaljplanen Svartbyn VU5 vill jag lämna följande kompletterande synpunkter till tidigare angivna synpunkter.

Följande uppgifter i planbeskrivning är direkt felaktiga och vilseledande, ”För att uppnå det behovet av ytor den planerades industrietableringen har krävs ytterligare områden utanför VU5. Området ligger i direkt angränsning till utredningsområdet för verksamheter och kan inte lokaliseras på annan plats”.

Orsaken till utökning av verksamhetsområde norrut är, enligt bekräftade uppgifter från exploatören, de geotekniska förhållandena inom tidigare anvisat område.

Det är vilseledande och felaktigt att påstå ”För att uppnå det behovet av ytor den planerade industrietableringen har krävs ytterligare områden utanför VU5.” Det är fullt möjligt att etablera verksamheten inom tidigare anvisat området, det blir naturligtvis dyrare pga de geotekniska förhållandena.

Exploatörer har även vid samrådsmöte bekräftat att om man inte får utöka verksamhetsområdet norrut kommer man flytta etableringen till annan kommun.

Det är anmärkningsvärt att Boden kommun offerar boendes livsmiljö och hälsa för att tillmötesgå exploatörens krav på att utöka verksamhetsområdet norrut, efter exploatörens hot om att flytta etableringen till en annan kommun.

Att ändra detaljplan för att minska kostnaderna för att gynna en enskild exploatör strider sannolikt mot kommunallagen, vilket förvaltningsrätten får pröva. Att ställa exploatörens ekonomiska intressen före medborgarnas boendemiljö torde också strida mot PBL.

Boden kommuns agerande i detta fall reser många frågor om kompetens, etik, moral, integritet och lagefterlevnad. Boden kommuns handlande är moraliskt förkastligt.

Planbeskrivningen är bristfällig, den innehåller både felaktigheter och vilseledande uppgifter samt tillämpar inte försiktighetsprincipen avseende påverkan på boendes livsmiljöer och hälsa.

Vid ett överklagande av detaljplanen torde MMD inte godkänna Boden kommuns argument för utökning av verksamhetsområde utanför tidigare beslutande verksamhetsområde enligt översiktsplanen.

MMD kommer även tillämpa försiktighetsprinciper när en etablering av en tung stålindustri i direkt anslutning till ett bostadsområde ställs mot de boendes livsmiljöer och hälsa.

Som tidigare framförts. Om Boden kommun väljer att gå vidare med detaljplan i nuvarande form, där verksamhetsområdet utökas norrut kommer detaljplanen, bygglov och exploatörens miljötillstånd överklagas i alla tillgängliga instanser.

Därutöver kommer Länsstyrelsen informeras om sakförhållanden och bristerna i planbeskrivningen i den nu pågående planprocessen med uppmaning om ett tidigt ingripande eller ett senare ingripande mot detaljplanen.

Övriga myndigheter som kan ingripa mot detaljplanen, bygglov och exploatörens miljöansökan kommer också informeras om rådande sakförhållanden med uppmaning om ett ingripande.

Vad som nu även framkommit, som också reser många frågor om etik och moral, är Boden kommuns och exploatörens fjäskande och smörande gentemot de boende för att vilseleda och dölja riskerna med en etablering av tung stålindustri i direkt anslutning till bostadsområdet.

De försåtliga argumenten om arbetstillfällen, skatteintäkter och klimat används på ett utstuderat sätt.

Frågan om arbetstillfällen, skatteintäkter och klimat har ingen relevans vid bedömning av att placera en tung stålindustri i direkt anslutning till bostadsområdet och därmed förstöra boendes livsmiljö och riskera deras hälsa.

Agerandet och argumenten är rent motbjudande. Det visar också på ett tydligt sätt att Boden kommun försöker dölja att man har totalt misslyckas med att välja ett lämpligt område för tung industrietableringen. Och nu ska de boende i Norra Svartbyn betala priset för Boden kommuns fatala misstag vid val av industriområdets planering. Ett lämpligt sammanfattande ord är väl, skandal.

Om Boden kommun finner att det finns formaliafel i mina ingivna synpunkter hänvisar jag till Förvaltningslagen där det anges att myndigheter är skyldiga att ta hänsyn när medborgare kommunicerar med en myndighet.

Kompletterande synpunkter 2

Med anledning av att jag är närboende i Norra Svartbyn och direkt berörs av den föreslagna detaljplanen Svartbyn VU5 vill jag lämna följande kompletterande synpunkter:

Jag motsätter mig placeringen av industriområdet enligt förslaget till detaljplan Svartbyn VU5 avsedd för etablering av tung stålindustri.

Utöver tidigare framförda synpunkter anför jag som skäl sammanfattningsvis följande:

- Direkta och påtagliga störningar och hälsorisker för boende i form av:
  - Störande och hälsopåverkande buller
  - Störande och hälsopåverkande damm
  - Störande och hälsopåverkande belysning
  - Störande och hälsopåverkande markvibrationer
  - Störande lukt
  - Hälsopåverkande luftföroreningar
  - Hälsopåverkande infraljud
  - Störande och hälsopåverkande transporter
- Påverkan på grundvattenflöden som medför störningar på bergvärmeanläggningar
- Fallande fastighetspriser och svårigheter att sälja fastigheter
- Ödelagd boende och livsmiljö för boende i Norra Svartbyn
- Ödeläggande av stora friluftsb- och naturområden
- Ödeläggande av naturområden
- Bristfällig och undermålig infrastruktur i anslutning till det planerade industriområdet

- Stora och omfattande störningar för omgivningen i form av transporter, buller, damm och utsläpp i byggskedet
- Omfattande störningar för omgivningen från stålindustrin vid full produktion
- Omfattande störningar för omgivningen av transporter till och från industrin vid full produktion
- Bristande effekt och energitillgång, ny överföringsledning måste byggas för 4-5 miljarder
- Felaktig omdömeslös placering av ursprungligt industriområde med avseende på markförhållanden
- Det är redan nu påtagliga brister i genomförandet av planprocessen
- Bristfällig, felaktig och vilseledande planbeskrivning
- Bristerna i planbeskrivningen som ligger grund för samrådet riskerar att vilseleda intressenter som vill lämna synpunkter på detaljplanen under samrådstiden
- Bristfällig, ej faktabaserad och vilseledande information på samrådsmötet samt bristfälligt genomfört samrådsmöte
- Det saknas relevant och belysta allsidiga fakta om hur denna industrietablering påverkar människor och miljö på kort och lång sikt
- Försiktighetsprincipen har inte tillämpats då man ställer en industrietablering mot störningar och risker på människors livsmiljö och hälsa
- Det är sannolikt att Boden kommun bryter mot PBL, kommunallagen och förvaltningslagen vid handläggning, utformning och beslut rörande detaljplanen Svartbyn VU5 med därtill hörande planerade etablering av tung stålindustri.

Om Boden kommun väljer att gå vidare med detaljplan i nuvarande form, där verksamhetsområdet utökas norrut kommer detaljplanen, bygglov och exploatörens miljötillstånd överklagas i alla tillgängliga instanser.

Den samlande bilden av Boden kommuns planering, handläggning och beslut samt konsekvenser rörande industriområdet och en tänkt etablering av tung stålindustri är följande:

- Totalt misslyckad placering av industriområdet som nu i förläggningen äventyrar hela industrietableringen.
- Boden kommun saknar erforderlig kunskap och kompetens att hantera en stor och omfattande industrietablering samt att bedriva en adekvat planprocess som uppfyller lagar och regler.
- Boden är en direkt olämplig plats att göra en så omfattande industrietablering på, då man helt saknar industritradition.

- Etableringen tillsammans med alla andra elkrävande industrisatsningar och elomställning av samhället innebär att det kommer uppstå effekt- och energibrist i regionen.
- Stor risk för el- och effektransonering i framtiden
- Bostadsbrist vid en befolkningstillväxt
- Överhettning i vissa attraktiva bostadsområden som inte ligger i direkt anslutning till industriområdet
- Negativ påverkan på alla samhällsfunktioner och samhällsservice vid den snabba och okontrollerade befolkningstillväxten
- Det finns ingen analys, riskbedömning eller plan av hur samhällsservice ska hanteras för att möta befolkningstillväxten.
- Negativ påverkan på kommunens ekonomi
- Ökad brottslighet, då den här typ av etableringar alltid drar till sig oseriösa och kriminella aktörer.
- Med tanke på alla effekt- och energikrävande projekt som pågår i landet bör denna etablering bedömas ur ett riksintresse och ska inte hanteras och beslutas av en enskild kommun

Om Boden kommun finner att det finns formaliafel i mina ingivna synpunkter hänvisar jag till Förvaltningslagen där det anges att myndigheter är skyldiga att ta hänsyn när medborgare kommunicerar med en myndighet.

Kommunens kommentar: Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten enligt plan- och bygglagen (1 kap. 2 § plan- och bygglagen). Vid planläggning ska både enskilda och allmänna intressen beaktas (2 kap. 1 § plan- och bygglagen). Kommunen har genomfört planprocessen i enlighet med plan- och bygglagens bestämmelser om utökat förfarande. Det finns inget fog för påståendena om att

kommunen i planprocessen inte har efterlevt plan- och bygglagen, kommunallagen eller någon annan föreskrift som reglerar kommunens verksamhet.

Kommunen har genomfört en strategisk miljöbedömning i enlighet med bestämmelserna i plan- och bygglagen och miljöbalken. Effekterna av detaljplanen har på erforderligt vis blivit noggrant utredda i den omfattning som krävs. Utredningen visar att ingen oacceptabel påverkan riskerar att uppkomma beträffande närboendes boendemiljö, hälsa eller i övrigt och ger inget stöd för vad som har framförts av privatperson 1.

Kommunens bedömning är att de allmänna intressena som planen tillgodoser överväger de eventuella olägenheter som planen kan medföra och att den således kan genomföras. Synpunkterna som privatperson 1 har framfört föranleder därmed inte någon ändring av planen.

För övriga synpunkter läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Trafik och vägar samt Påverkan på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 2, 2021-10-30, inkl. komplettering 2021-11-14

Textformatet på plankartan är så litet att det är näst intill omöjligt att utläsa beteckningarna för olika planbestämmelser.

Eftersom infrastrukturen till och från området inte finns redovisad återstår många frågor som har betydelse för etableringens totala påverkan när det gäller ljud/buller/damm från industriverksamheten samt järnväg/väg. Bullerkurvorna som H2 Green Steel redovisat avser ju enbart industribullret från området, till detta kommer naturligtvis buller från transporter av olika slag.

Varför föreslår man en bygglovbefrielse för komplementbyggnader upp till en maximal byggnadsarea på 300 m²? Vem definierar vad som är en huvudbyggnad och vad som är en komplementbyggnad på ett industriområde? En byggnad för att förvara vätgas eller annan explosiv vara kan det vara en komplementbyggnad?

Hur kommer grundvattennivåerna att påverkas i omgivningen med anledning av uttag av processvatten, grundläggningsarbeten under grundvattennivån och pålningsarbeten. I inte alltför långt avstånd finns enskilda vattentäkter och bergvärmeanläggningar.

Hur ska transporterna till och från industriområdet ske under byggtiden. Dagens anslutningar och då främst anslutningen över den så kallade "fyragårdarshöjden" är definitivt inte utformade för att klara belastningen av transporter av arbetskraft och material som kan förväntas till området.

En mycket stor del av detaljplanen, ca: 100-150 ha ligger utanför området för "VU 5 Svartbyn". Detaljplanen bör omarbetas och anpassas till den gällande översiktsplanen. Om markområdet inte är lämpligt eller tillräckligt stort bör utökningen ske i riktning från befintlig bebyggelse.

Kommunens kommentar: Textstorlek på plankartan justeras till granskning.

En bestämmelse om bygglovsbefrielse kan användas för att förenkla och skynda på byggandet, om det exempelvis finns ett behov av att snabbt kunna uppföra nya byggnader. Även om en åtgärd undantas från lovplikt genom en planbestämmelse får åtgärden ändå inte strida mot någon av detaljplanens bestämmelser. Kommunen justerar utformning av bestämmelsen om ändrad lovplikt för att tydliggöra vilka byggnader och åtgärder som undantas från lovplikt. Kompletterande bemötande från kommunen: Benämningen "komplementbyggnad" har tagits bort från bestämmelsen. Detta förtydligas även i planbeskrivningen.

Förvaring av explosiva varor eller ämnen kräver en särskild prövning enligt lagen 2010:1011 om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Tillståndsprövningen hanteras av kommunen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beroende på typ av verksamhet/förvaring som avses.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar få för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

För övriga synpunkter läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 3, 2021-10-25, inkl. komplettering 2021-11-17

Privatperson 3 anser inte att en stor industribyggnation av fossilfritt stål ska placeras intill ett tätbebyggt villaområde. I yttrandet framförs förslag på alternativa placeringar av industriområdet.

Alternativ 1. Flytta anläggningen sydost om Gruvberget mot Petberget. Där finns högspänningsledningar, järnväg, bilväg nära intill och där finns ingen villaområden.

Alternativ 2. Omfördela området närmast villabebyggelsen till annan plats, syd eller sydöst om nedre gränsområdet

Alternativ 3. Det finns det stora områden Norrut mellan väg 383 och 356 längs Syden vägen, nedom Brännkläppen.

Alternativ 4. Det finns stora områden längs 356 västerut från Altersjön mot Notträsk. Det ligger inte långt från järnvägen etc.

Vidare framförs att samhället förlorar ett perfekt fritids-rekreativsområde med bl.a. bär/svamp plockning, vandring i fin tillgänglig terräng, byaföreningens fina skidspår, skoterleder för transport till fiskevatten eller utflykter.

Det blir störningar från inte bara ett håll, oljudet kommer från flera håll i industriområdet.

Frågeställningar:

Har kommunen gjort hållbarhets kontroller av mark på andra ställen för att ha alternativ, till bättre placering utanför tät bebyggt område/villa kvarter?

Vilken påverkan blir det när avvattningen från området till Storbäcken ska ledas om till Svartbyträsket? Det har kostat mycket och det har lagts ner stort arbete för att få bukt på algblomningen i sjön. Har detta gjorts förgäves?

Kan grundvattnet påverkas av byggnationen?

Hur påverkas radonhalten vid borrhinar i berget?

Hur farlig är vätgasen med tanke på läckageproblem vid lagring, brandfarlig /explosiv och vad för slags ämnen släpps ut i luften från skorstenarna? Har man någon aning om alla mikro/makro ämnen som kan påverka både natur och levande varelser?

Hur kommer magnetfälten från högspänningsledningar och transformatorstationerna påverka oss?

Kommunens kommentar: Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en

MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder, t.ex. sprängning, som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. Även utsläpp av verksamhetsspecifika ämnen hanteras i tillståndsansökan. Även eventuell hantering av miljöfarliga ämnen hanteras i en separat tillståndsansökan för verksamheten. Det finns ingen känd risk att radonhalt skulle påverkas utanför det aktuella området där åtgärder utförs.

Placering av nya högspänningsledningar och transformatorstationer regleras inte i detaljplanen. Dessa planeras dock samordnas med befintliga ledningar. Gällande skyddsavstånd för nya ledningar ska följas vid etablering. För befintliga kraftledningar regleras skyddsavstånd på plankartan.

För övriga synpunkter läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Trafik och vägar samt Påverkan på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 4, 2021-11-11, inkl. komplettering 2021-11-17

Vi emotsätter oss att ni upprättar ett industriområde 150 m från vårt hus. Vi flyttade hit för att komma närmare naturen och utanför stadsplanerat område. I översiktsplanen fanns ingenting om att det ev. skulle bli ett industriområde närmare än ca 1,5 km ifrån oss.

Vi vill ha reda på vilka gränser av buller som inte för överskridas vid upprättande av byggnader i närheten till bostadshus. Vi vill att det gäller för byggtiden också.

Vi vill att det säkerställs att vårt vatten är tjänligt under hela byggtiden då det kommer att sprängas ner till grundvattennivåerna. Vi vill ha kontinuerliga vattenprover tagna (alt en annan vattenkälla) så att vi inte riskerar att få i oss skadliga ämnen under byggtiden.

Vi kommer att behöva byta till ljudisolerade fönster i stället för de tidsenligt renoverade fönstren vi nu satt in. Sen kommer vi att behöva installera någon typ av mekanisk ventilation för att kunna ha fönstren stängda och stänga ute oljudet. Ska vi behöva bekosta det?

Noteras bör att vi är positivt inställda till etableringen av H2GS men vill att kommunen noterar ner att om det EJ blir någon etablering så skall inte den nya marken närmast Norra Svartbyn nyttjas till annat än friluftsområde.

Skogen närmast Norra Svartbyn behöver skötas om så att det planteras mer granar vilka är ljuddämpande alla årstider.

Kommunen behöver fatta beslut och säkerställa att väg 605 stängs av utifall man fattar beslut om industriområde. Vi vill inte att industritrafiken går den vägen när det blir för dyrt att bygga ny väg.

Vi är oroliga över att det kommer att starta upp verksamheter på Industriområdet som gör att det inte kommer att lukta friskt och skog längre. Jag vill att det tydligt skall framgå att området västraste del som anlägger mot Norra Svartbyn inte användas till industriändamål om det inte föreligger riksintresse eller är av sådan art att det skapar arbetstillfällen för hela Norrbotten.

H2GS har ekonomi och vilja att försöka hålla nere ljudnivåerna men jag vill ha i skrift att det inte får bedrivas verksamhet kontinuerligt som gör att ljudnivån vid industriområdet kant överstiger normer.

Skolbussar passerar genom byn och barn 6-13år står vid vägen som leder över fyragårdshöjden. Risk finns att den vägen används som järnväg före och efter bygget vilket ökar risken för olyckor. Vi vill att ni sänker den till bk2 samt genomför åtgärder för att minska trafiken där.

Vi vill veta hur ni avser göra för att vår by fortsatt skall kunna vara en attraktiv by med aktivt Friluftsliv och skidspår, joggingslingor samt fiske. Hur tar vi oss ut i naturen?

Kommunens kommentar: Detaljplanen reglerar inte någon specifik verksamhet eller verksamhetsutövare. Även om inte aktuellt projekt genomförs så kommer detaljplanen att gälla efter att det vunnit laga kraft och möjliggöra för reglerad markanvändning.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar få för att ta fram nödvändigt

underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Det pågår en planering av det kommunala vägnätet för att styra byggtrafiken både under och efter anläggningskedet av stålverket. Åtgärder som kan bli aktuella är bland annat en sänkning av bärighetsklass för vägen.

För övriga synpunkter läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 5, 2021-11-11

Vi undrar vilka bulleråtgärder ni har tänkt göra för oss som bor parallellt med järnväg och väg 97 i Södra Svartbyn? Det gäller från viadukten d.v.s. Gideonsväg, Vaktvägen och Halmvägen.

I dagsläget så har tåg-och biltrafik ökat betydligt senaste åren vilket innebär att bullernivån ligger långt över 65 dB. Med det nya järnverket så kommer trafiken med malmtåg och övrig trafik att öka. Detta gör att bullernivåerna kommer att öka ytterligare.

Vi anser att bulleråtgärder måste vidtas och vi vill få ett svar från er hur ni har tänkt att lösa detta tillsammans med Trafikverket.

Kommunens kommentar: En separat bullerutredning kommer att tas fram i arbetet med detaljplan för infrastrukturuområdet. Där kommer både resultat och eventuella skyddsåtgärder att redovisas.

Privatperson 6, 2021-11-12

Privatperson 6 framför i sitt yttrande frågeställningar gällande buller.

Har ni gjort "bullermätningar" idag så att ni har ett referensvärde för en framtida jämförelse?

Hur mycket "buller" förväntas anläggningen att generera över de närmast boende i N. Svartbyn? Jag vill ha en siffra på detta och även en siffra på vad som tillåtes enligt gällande bestämmelser?

Vad kommer att ske om anläggningen ger mer "buller" än vad som är tillåtet?

Hur ser ansvarsfrågan ut, dvs vem har det ekonomiska ansvaret? Kommer kommunen i så fall att lösa in min fastighet och erbjuda mig ett alternativt bullerfritt boende?

Var finns den anläggning som fungerar som jämförelse/referens till/för den planerade stålindustrin i N. Svartbyn? Vilket avstånd har man där till bostadsbebyggelse och hur har det avståndet fungerat vad gäller störningar av "industribuller"?

Kommunens kommentar: Alstring från den specifika verksamheten hanteras i deras miljötillstånd. Om angivna bullernivåer överskrids hanteras det i ett tillsynsärende av ansvarig myndighet. Enligt utförda bullerberäkningar kommer gällande riktvärden för buller inte att överskridas. Utförd bullerberäkning har skett med utgångspunkt från de buller som planerad stålindustri beräknas alstra, vilket bedöms som ett "worst case"-scenario. Om bullernivåer skulle överskridas utreds i första hand lämpliga skyddsåtgärder. Verksamhetsutövaren ansvarar för att dessa utförs om det skulle bli aktuellt. Inom område för [SKYDD] möjliggörs det för uppförande av eventuella bullerskyddsåtgärder om behov skulle uppstå. Det är inte aktuellt med inlösen av fastigheter i dagsläget. För ytterligare kommentarer till synpunkterna läs under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Hälsa och säkerhet på sida 70.

Privatperson 7, 2021-11-09

Vad händer om projektet inte kommer igång?

Bodens framtid?

Åtgärder för att minska ev störningar framför allt för de hushåll som är närmast fabriken?

Värdeminskning på våra hus? Kompensation för detta?

Kommunens agerande under planeringen är allt annat än bra. Osynliga, brist på information och dialog.

Vilka planer har kommunen för att utveckla N Svartbyn till att fortsättningsvis bli en bra plats att bo och leva i (om stålverket blir verklighet)?

Kommunens kommentar: Detaljplanen reglerar inte någon specifik verksamhet eller verksamhetsutövare. Även om inte aktuellt projekt genomförs så kommer detaljplanen att gälla efter att det vunnit laga kraft och möjliggöra för reglerad markanvändning.

Nya arbetstillfällen är en förutsättning för att få en befolkningstillväxt i kommunen. Ett genomförande av aktuell detaljplanen bedöms vara ett viktigt steg mot att uppnå den nya befolkningsprognosen som har beslutats av kommunfullmäktige den 21 juni 2021 där planeringsgrunden är 33 000 invånare år 2030.

Detaljplaneprocessen är lagstyrd enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Där regleras bland annat val av planförfarande och när samråd ska ske med allmänheten. Aktuell detaljplan handläggs med utökat förfarande vilket innebär att kungörelse har skett och samrådsmöte under samrådstiden har utförts.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Hälsa och säkerhet, Rekreation samt Påverkar på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 8, 2021-11-14

Jag och min sambo köpte hus på Fårhagsvägen och flyttade upp från Stockholm i höstas tillsammans med vår son. Vi övervägde noggrant att flytta till Norra Svartbyn med tanke på byggnationen av det kommande stålverket och landade i att den dåvarande planen för var stålverket skulle byggas var acceptabelt och inte riskerade att förstöra bostadsområdet nämnvärt. De nya förändringarna som presenteras i planbeskrivningen som skickats ut är under all kritik och kommer med säkerhet ta död på hela bostadsområdet Norra Svartbyn, vårt hus kommer att förlora värde och bli omöjligt att sälja. Jag kräver därför att detaljplanen ändras och att den planerade verksamheten kommer att ligga lika långt bort från bostadsområdet som det initialt planerades för, dvs. 1 km bort från närmaste hus, eller längre bort.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering och Påverkan på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 9, 2021-11-13

Vid Bodens kommuns samrådsmöte den 11.november 2021 framkom att den ursprungliga lokaliseringen av H2 green steel är flyttad och kommer att ligga så nära som endast 150 meter från Norra Svartbyns villaområde! Denna placering är helt oacceptabel dvs kan inte accepteras.

Placeringen måste komma längre ifrån bostadsområdena. Norra och södra Svartbyn kommer också att utsättas för tung trafik, buller, vibrationer och damm både då byggnader och vägar byggs och då verksamheten är i drift. 1500 arbetare ska också ta sig till och från jobbet. Det kommer att vara igång dygnet runt. Förutom stål kommer vätgas co2 svavelsyra, natriumkarbonat och ammoniak transporteras.

Ny markplanering och nya transportvägar måste göras för att inte förstöra människors boende miljö och friluftsmöjligheter.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 10, 2021-11-14

Jag anser att det är rimligt att verksamheten ligger åtminstone 1 km bort från bostadsområdet Norra Svartbyn, särskilt eftersom den planerad byggnationen kommer att vara större och högre än vad som nämndes i Samrådshandling 2020-02-10. Vi skulle absolut inte ha köpt huset om vi visste att Bodens kommun skulle flytta industriområdet så nära vårt hus. Det kommer att förstöra möjligheterna till natur, mörk himmel med stjärnor och norrsken, tystheten och lugnet som Norra Svartbyn bjuder på och som gör området så önskvärt att bo i.

Genom att flytta industriområdet så nära Norra Svartbyn tjänar Bodens kommun på att inte köpa upp mark till industriområdet längre bort. Detta på bekostnad av oss som äger hus i Norra Svartbyn. Det är extremt orättvist eftersom effekten är att Bodens kommun tar våra besparingar för att gynna alla andra i kommunen. Bodens kommun borde göra det rätta och köpa upp mark längre bort from Norra Svartbyn om det behövs så att bekostnad blir på hela kommun som kommer att gynna av projektet istället för att spara pengar genom att förstöra vårt bostadsområde.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 11, 2021-11-13

På sidan 13 framgår att delar av Svartbyn 2:7 ingår i VU5. Frågeställning vad innebär detta för vårt skogsbruk? Tillgänglighet? Nyttjanderätt?

Noteras att Norrmyrvägen också går inom VU5, om vägen ska flyttas utanför Verksamhetsområdet innebär det att vår privata väg genom skogen inte har kvar sin naturliga infart. Frågeställning hur kommer eventuell ny anslutning lösas? Vem bekostar? En eventuell flytt med ny tillfartsväg innebär intrång i skogsmark hur avses det att regleras?

Kommunens kommentar: Korrigering av plankarta kommer att ske, fastigheten Svartbyn 2.7 kommer ej beröras av aktuell detaljplan.

Omprövning av Svartbyn GA:8 kommer att ske av Lantmäteriet där Bodens kommun bekostar omprövningen. Eventuellt intrång kommer att ersättas inom förrättningen.

Privatperson 12, 2021-11-13

Hoppas att vägen/räls byggs efter Petbergsvägen som kommer fram till elanläggningen. Anläggningen är nu planerad fel och stör många människor som bor nära. Gruvberget blir mycket bättre friluftsområde.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten. Utformning av infrastrukturkorridoren hanteras i parallell detaljplan.

Privatperson 13, 2021-11-15

Vi har ett skogsskifte som hör till fastighet 17:1 och som i dagsläget är tillgängligt via skogsbilväg som avgår i nordvästlig riktning från vägen mot Flarken (605) strax före ställverket, Bäckråvägen. Detaljplanen visar inte hur tillgängligheten till aktuellt skogsskifte kan tillgodoses på motsvarande nivå, dvs skogsbilväg.

Vi har ett annat skogsskifte på samma fastighet 17:1, beläget vid Nyänget/Halsänget, dit man nu når via förlängningen av Ronningsvägen. Den vägen ligger delvis inom Planområdet. Detaljplanen visar inte hur tillgängligheten till aktuellt skogsskifte kan tillgodoses på motsvarande nivå, dvs skogsbilväg.

Kommunens kommentar: Lantmäteriförrättning pågår för omprövning av Svartbyn ga:4, 12 och 13. Genom omprövningen kommer båtnadsområdet att ändras för ga:4 och tillgängligheten till skogsskiftena kommer att säkerställas för delägande fastigheter med väg av likvärdig standard. Svartbyn ga:12-13 kommer att upphävas.

Svartbyn GA:8 kommer att omprövas. Genom omprövning kommer tillgängligheten till skogsskiftena tryggas med väg av likvärdig standard som den är idag.

Dialog kommer att ske med delägande fastighetsägare inom respektive gemensamhetsanläggning.

Privatperson 14, 2021-11-15

Närheten till bostadsområdet i Norra Svartbyn (även Södra Svartbyn och Gruvberget) innebär med mycket stor sannolikhet påtagliga störningar för boende under bygg-och anläggningstiden stor del av dygnet, en process som rimligen tar flera år; stor ökning av tung trafik, buller, damm, ljus samt i förekommande fall sprängningar.

Nämnda bostadsområden tillhör Bodens mest attraktiva bostadsområden. Flera av oss som bott här under många år har också barn som sökt sig tillbaka till Boden och dessa barnvänliga områden just på grund av närheten till natur och friluftsområden, tillgång till förskola och skola. Den omedelbara närheten till naturen möjliggör ett aktivt friluftsliv; skogspromenader, bär-och svampplockning, jakt, diverse motionsaktiviteter, fågelskådning, ridning/ träning travhästar mm. Det finns en stark evidens i forskning svensk och internationell om betydelsen av närhet och vistelse i naturen för hälsan på många sätt både för barn och vuxna.

Stor risk för påtaglig negativ påverkan på våtmarkssystemet; Storbäcken, Lillbäcken, Ängsträsk, Lillträsk och Norrbäcken. Tex genom urlakning av tungmetaller vid schaktning och omfattande markarbeten och risk för förändring av vattennivåer grundvattnet. Vattenmiljön påverkas även på så sätt att vandringsväg för vitfisk och andra vattenlevande arter kan påverkas. Dessutom påverkas fågelliv, bla finns flera arter ugglor, och rovfåglar, vadare samt området är också spelplats för orre och tjäder. I det NYA tilltänkta bergigare området finns stor förekomst av fridlysta huggormar. Avseende faunan finns flera olika typer av orkidéer, bla Nattviol och olika nyckelblomster. Inom det nya norra området finns dessutom 21!! områden med naturvårdsklass 2, 3 och 4! Stora avverkningsytor kommer att påverka livsmiljön och den biologiska mångfalden.

Bostadsområdet Norra Svartbyns (och Södra Svartbyn, Gruvberget) attraktivitet kommer med mycket stor sannolikhet att minska påtagligt på grund av den omedelbara närheten till denna gigantiska industrianläggning. Detta kommer att medföra att bostadspriserna i området kommer att sjunka, dvs en negativ ekonomisk påverkan för fastighetsägare i området.

Härmed inkommer vi med synpunkter på detaljplanen för etapp 2 och krav på att planerad industrianläggning flyttas längre bort från befintligt bostadsområde. Rimligen avstånd minst enligt detaljplan etapp 1 dvs minst ett par km. Den föreslagna detaljplanen kommer oåterkalleligen för all framtid att förändra och negativt påverka såväl närmiljön för boende i Norra, Södra Svartbyn, Gruvbergsområdet och Flarken samt påtaglig miljöpåverkan på närliggande naturområden. Kommande detaljplan för infrastrukturen kommer att ha liknande negativ påverkan för dessa områden. Vi invänder mot formuleringen i detaljplanen om att ”verksamhetens störningar på befintlig bebyggelse är små”. Vi kräver att ansvariga inom Bodens kommun undersöker annan placering som inte påverkar befintliga bostadsområden.

Kommunens kommentar: Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida

verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

I planbeskrivningen och MKB:n redovisas resultat från de naturvärdesinventeringar som utförts. I handlingarna redovisas även bedömning av påverkan för de arter och naturmiljöer som påträffats. En artskyddsutredning har tagits fram där resultatet sammanfattas i planbeskrivningen.

Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 15, 2021-11-15

På H2 Green Steels informationsmöte den 20 oktober 2021 presenterades troliga bullernivåer för vårt område. Eftersom vårt hus ligger 400 meter från fabriken kommer bullernivån vara 40 decibel per dygn, dygnet runt, årets alla dagar. I detaljplanen, KS 2020-119, s. 56 skrivs det att det inte kommer att överskrida gällande normer för industribuller men vi menar att det kommer att påverka oss ändå eftersom volymen kommer vara 40 dB konstant.

På s.57 i detaljplanen KS 2020-119, går det att läsa att kommunen räknat på att det kommer att köra cirka 2500 fordon per dag varav 75% kommer att vara tungtrafik fram tills järnvägen är klar. Enligt Transportstyrelsens hemsida motsvarar en personbil 74 dB och tung trafik har en volym på 76-80 dB. Det innebär att 2500 fordon som färdas utanför vårt hus kommer att generera mellan 74-80 dB per fordon. Att jämföra med är som att bo intill Parkbron i centrala Skellefteå, där 2453 stycken fordon transporteras per dygn år 2020. I och med att antalet fordon ökar kommer även utsläppen av koldioxid att öka. Att 2500 fordon ska transporteras i området där vi bor anser vi strider mot Regeringens energi-, miljö- och klimatpolitik.

Förutom koldioxid bildas även kvävedioxid vid förbränningsprocesser. Kväveoxid kan påverka människors hälsa.

När vi flyttade till Norra Svartbyn för snart två år sedan gjorde vi det framförallt på grund av närheten till naturen. Vad gäller det som kommunen skrivit i detaljplanen, KS 2020-119 s.44, att planområdet används till begränsad utsträckning menar vi inte stämmer. Vi använder oss flera gånger om dagen av skogsområdet för den nya detaljplanen.

Vi anser också att det känns mycket olustigt att det har avverkats flera hektar mark på den tidigare tänkta platsen för industrin och att det efteråt kunde konstaterats att det inte gick att använda marken. Om man hugger ner en gammal skog kommer träden inte längre binda och lagra kol – i stället kommer kalhygget att avge koldioxid och bidra till att öka växthuseffekten. Avverkning kan även leda till att djurlivet i området minskar.

Vätgas är lätt, brännbar och klassad som extremt brandfarlig. Med hänvisning till MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps åtgärdskalender ”först på plats vid händelser med farliga ämnen CBRNE” skriven september år 2019, ska avspärning vid misstänkt explosion av gas spärras av 300 meter. Att vätgasanläggningen endast kommer att vara 150 meter från närmaste bebyggelse känns mycket oroväckande.

Efter ovan resonemang anser vi att detaljplanen enligt KS 2020-119 bör flyttas tillbaka till det område där det var tänkt tidigare alternativt någon annan stans inom Bodens kommun.

Kommunens kommentar: Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett industriområde för yrkrävande verksamheter inriktade mot elintensiva näringar vilket är möjligt utifrån platsens förutsättningar med närheten till grön el. För att möjliggöra detta krävs även ny, hållbar infrastruktur. Granskningshandlingen kompletteras med en MKB där bedömning av bidrag till målpuppfyllelse beslutade miljömål beskrivs.

Den vätgasanläggning som planerad stålindustri avser att uppföra är i framtagen tillståndsansökan för verksamheten föreslagen på östra sidan av Storbäcken, cirka 2–2,5 km från Norra Svartbyn. Vätgasanläggningens placering regleras inte i aktuell detaljplan utan ingår i prövning av verksamhetens tillstånd.

Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Byggtiden samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 16, 2021-11-15, inkl. komplettering 2021-11-17

Boden kommuns utökade planområde i nordvästlig riktning ligger utanför översiktsplanens utpekade utbredningsområde. Det innebär att den planerade industrietableringen hamnar oacceptabelt nära bebyggelsen i N Svartbyn jmf med den tidigare upprättade planen från 2017, vilket medför avsevärt försämrade boendevillkor för invånarna i området.

Förutom att det nu planerade området i nordvästlig riktning kan förväntas medföra ökade olägenheter i form av bla högre bullernivåer, ökad damm och ljusexponering för ett stort antal boende i N Svartbyn, så kommer det utökade planområdet gravt att inkräkta på ett natur- och friluftsområde som sedan många år tillbaka används av de boende i såväl norra som i södra Svartbyn och Torpgärdan.

Vi yrkar på att kommunen ska undersöka och överväga annan utbredning av verksamhetsområde Svartbyn VU5.

Vi yrkar på att kommunen i detaljplanen fastställer att anslutningsväg för personbilstrafik och att gång/cykelväg byggs från Norra Svartbyn till verksamhetsområdet Svartbyn VU5. Detta för att boende i Norra Svartbyn med verksamhetsområdet som arbetsplats ska finna fördel av att bosätta sig i Norra Svartbyn. Det motverkar förhoppningsvis något det befarade prisraset på villorna i Norra Svartbyn.

Likaså yrkar vi på att kommunen i detaljplanen förbinder sig att villorna i Norra Svartbyn kommer att ges möjlighet att ansluta sig till fjärrvärmenät kopplat till H2Green Steels verksamhet, att kommunen förbinder sig att subventionera kostnaden för konvertering till detta uppvärmningssystem samt att kommunen avtalar med Green Steel om ett pris för uppvärmning som är fördelaktigt. Detta jämfört med kostnad för nyttjande av motsvarande fjärrvärmesystem inom Bodens kommun.

Slutligen yrkar vi på att kommunen köper upp samtliga grönområden vilka återfinns mellan verksamhetsområdet och bostäderna i Norra Svartbyn. Detta för att säkerställa att dessa områden bevaras intakta, inte avverkas eller på annat sätt förändras så att det ringa ”skydd” de kan tänkas utgöra inte försämras.

Kommunens kommentar: Boden Energi AB har i dagsläget inte några planer på en utbyggnad av fjärrvärmenät till Norra Svartbyn. Kommunen har inte för avsikt att utföra markköp utanför planområdet.

Kommunen kommer vid ett genomförande av planen att ta över väghållaransvaret för del av väg 605. Som väghållare avser kommunen att möjliggöra en trafiksäker lösning för oskyddade trafikanter längs väg 605 mellan planområdet och Norra Svartbyn.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Hälsa och säkerhet, Lokalisering samt Rekreation på sid 70.

Privatperson 17, 2021-11-16

När det nu i november 2021 presenteras en detaljplan inför en exploatering av området ser vi med stor förvåning att kommunen frångår användning av markområdet som anvisats som verksamhetsområde i översiktsplanen. En mycket stor del av detaljplanen, ca: 100–150 ha ligger utanför området för "VU 5 Svartbyn".

De flesta medborgarna i Svartbyn ser fram emot den etablering som presenterats och ser möjligheten till stora positiva effekter för kommunens utveckling. Samtidigt menar en övervägande del av befolkningen att etableringen ska förläggas inom det område som anvisats i översiktsplanen, det vill säga på ett acceptabelt avstånd från bebyggelsen i Norra Svartbyn.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering samt Hälsa och Säkerhet på sid 70.

Privatperson 18, 2021-11-16

Vi yrkar på att verksamhetsområdet flyttas tillbaka till ursprunglig plats eller längre bort, då den nuvarande detaljplan kommer väldigt nära den sammanhållna bebyggelsen och kommer påverka levnadsvillkoren i Norra Svartbyn!

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering på sid 70.

Privatperson 19, 2021-11-16

Vi som boende på Berggårdsvägen som är en del av den närmaste bebyggelsen, anser att den nu aktuella placeringen inte ska verkställas då avståndet som presenterades i den tidigare antagna detaljplanen 2019 inte kan hållas. Vi yrkar på att den ursprungliga detaljplanen ska gälla.

Dessutom inkräktar byggnationen på hela vårt fina rekreationsområde där vuxna och barn, hundar och hästar mm kan färdas i naturen utan att vara rädd för trafik eller vara ett trafikhinder. Att området anses användas i begränsad utsträckning är helt vilseledande, men man kanske måste bo här för att kunna sätta sig in i hur det förhåller sig!

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Rekreation samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 20, 2021-11-16

Privatperson 20 framför att platsen är olämplig och för nära bebyggelse samt att det finns bättre lämpade ställen för exploateringen i kommunen.

Väldigt många kommer tappa all tillgänglighet till deras skogsskiften även jag då vår väg till skogsfastigheterna försvinner och allt skogsbruk blir omöjligt.

Vad gäller störande strålkastarbelysning vet jag inte men jämfört med mindre anläggningar som är klart besvärande så antar jag att denna kommer bli hemsk. Även riskområdet som denna helt oprövade industri medför så borde ju det första man gör vara att lägga det så långt ifrån bebyggelse och naturrekreationsområden som det bara går. Enligt folkhälsomyndigheten ska samhällsplaneringen ske så att inte industrin inkräktar på vår boende och vardagsmiljö.

Med allt vad detta innebär blir mitt hus värdelöst och osäljbart och jag kräver att anläggningen flyttas långt därifrån, det vill säga ett lämpligt ställe för denna sorts industri.

Kommunens kommentar: Tillgängligheten till skogsskiften kommer inte att försvinna. Gemensamhetsanläggningarna för väg inom planområdet kommer att omprövas, delägande fastigheter kommer säkerställas tillgång till väg av likvärdig standard till sina skogsskiften. Dialog kommer att ske med delägande fastighetsägare inom respektive gemensamhetsanläggning.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Rekreation, Påverkan på fastighetspriser samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 21, 2021-11-16

Textformatet på plankartan är så litet att det är näst intill omöjligt att utläsa beteckningarna för olika planbestämmelser.

Eftersom infrastrukturen till och från området inte finns redovisad återstår många frågor som har betydelse för etableringens totala påverkan när det gäller ljud/buller/damm från industriverksamheten samt järnväg/väg. Bullerkurvorna som H2 Green Steel redovisat avser ju enbart industribullret från området, till detta kommer naturligtvis buller från transporter av olika slag.

Varför föreslår man en bygglovbefrielse för komplementbyggnader upp till en maximal byggnadsarea på 300 m²? Vem definierar vad som är en huvudbyggnad och vad som är en komplementbyggnad på ett industriområde? En byggnad för att förvara vätgas eller annan explosiv vara kan det vara en komplementbyggnad?

Hur kommer grundvattennivåerna att påverkas i omgivningen med anledning av uttag av processvatten, grundläggningsarbeten under grundvattennivån och pålningsarbeten. I inte alltför långt avstånd finns enskilda vattentäkter och bergvärmeanläggningar.

Vi har egen brunn som försörjer vårt bostadshus, stall, ladugård samt hushåll i två närliggande fastigheter. Ingen av de nämnde fastigheterna är anslutna till kommunalt vatten utan är beroende av vattenförsörjningen från brunnen. Vidare har vårt bostadshus en bergvärmeanläggning som enda värmekälla vilket även är fallet för flertal av de närliggande fastigheterna.

En stor fråga som "hänger i luften" är hur transporterna till och från industriområdet ska ske under byggtiden. Dagens anslutningar och då främst anslutningen över den så kallade "fyragårdarshöjden" är definitivt inte utformade för att klara belastningen av transporter av arbetskraft och material som kan förväntas till området.

Redovisning av ljud/buller/damm har i princip endast presenterats för en färdig anläggning. Dessförinnan kommer det att vara en byggnadsperiod om minst två-tre (kanske fler) år innan anläggningen är färdigställd. Ljud/buller/damm under själva byggnadsperioden är ej tydligt redovisat. Ej heller transportvägar till/från byggarbetsplatsen.

Det saknas en tydlig redovisning av hur avrinningsområden och vattendrag kommer att påverkas. Bäckar som går ner till Svartbyträsket går över fastigheterna 3:33 och 6:62. Norrbäcken går över 3:33 och gränsar till 3:33 samt 6:62. Kommer dessa vattendrag att påverkas?

Vi har skogsskiftet som hör till fastighet 3:33 och 6:62 som i dagsläget är tillgängliga via skogsbilväg som avgår i nordvästlig riktning från vägen mot Flarken (605) strax före ställverket. Detaljplanen som presenterades vid kommunens informationsmöte den 11 november (Björksalen) visar ej hur tillgängligheten till aktuella skogsskiftet kan tillgodoses på motsvarande nivå, dvs skogsbilväg.

Det presenterade förslaget till ny detaljplan befaras leda till värdeminskning av fastigheter i Norra Svartbyn vilket måste beaktas och i förekommande fall regleras i förhållande till fastighetsägare.

Utöver ovanstående kommer Norra Svartbyns omgivande naturområden som flitigt nyttjas för friluftsliv och rekreation att påverkas negativt. Denna betydelse är

ovärderlig ur folkhälsoperspektiv och är tillgängligt även för dem som bor utanför Norra Svartbyn.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten och justerar storlek på beteckningar på plankartan.

En bestämmelse om bygglovsbefrielse kan då användas för att förenkla och skynda på byggandet, om det exempelvis finns ett behov av att snabbt kunna uppföra nya byggnader. Även om en åtgärd undantas från lovplikt genom en planbestämmelse får åtgärden ändå inte strida mot någon av detaljplanens bestämmelser. Kommunen justerar utformning av bestämmelsen om ändrad lovplikt för att tydliggöra vilka byggnader och åtgärder som undantas från lovplikt. Detta förtydligas även i planbeskrivningen.

En dagvattenutredning med recipientbedömning samt MKB som beskriver detaljplanens påverkan på miljökvalitetsnormer för berörda vattendrag har kompletterats till planhandlingarna. Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar också för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. I en anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet beskrivs bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Omprövning av gemensamhetsanläggningarna Svartbyn ga:4, ga:12, ga:13 och ga:8 kommer att ske. Tillgängligheten till skogsskiften för delägande fastigheter kommer att säkerställas med en väg av likvärdig standard. Dialog kommer att ske med delägande fastighetsägare inom respektive gemensamhetsanläggning.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser, Rekreation samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 22, 2021-11-17

En markägare har alltid rätt till ersättning för markintrång enligt svensk lag (Expropriationslagen 4 kap). Utöver marknadsersättning skall ett individuellt påslag

lägst 25 % utgå. Om ersättning skall utgå eller inte är ett beslut för markägaren och inte för ledningsrättsägare. Detaljplanens punkterna 10, 11 dvs fastighetsrättsliga och ekonomiska frågor och den verklighetsbild som upplevs beskriva att man betalt för sig överensstämmer inte fullt ut enligt min uppfattning när det gäller intrång utan ersättning som utförts av bland annat bolag ägda av Boden Kommun.

I samrådhandlingen saknas information om SvB 1:7 särställning i detta elintensiva område där ställverks tomter även sålts till Vattenfall av mig. Redan när det första elledningarna byggdes i området och Boden finns en rättighet inom elmonopolet med förmånsvärde i Ljuså 7:1 för SvB 1:7.

Ljuså 7:1 är elproduktionsresurs med förmånsvärde för SvB 1:7. Har tidigare ägts av Vattenfall men numera ägs av Bodens Kommun. Med resursen vatten av Ljuså 7:1 produceras elström som fördelas via ställverk vid kvarvarande del av SvB 1:7 som bebyggt på tomt/er av undertecknad såld till Vattenfall redan under 1970 talet.

Bodens Kommun och övriga elaktörer invid ställverksområdet och dess kraftledningar har brytt sig om att skaffa de avtal de behöver för att ha rådighet i elnätet för sina rättigheter och som man själv sökt och fått tillstånd för. Problemet verkar i samtal vara att man från elaktörer sida vill inte ge möjlighet till rättmätigt avtal för ersättning inom elmonopolet även fast förmånsrätt i elproduktionen finns i elmonopolet och bara behöver förhandlas för rätten till ersättning. Försökt utan framgång under flera års tid framföra detta till såväl Bodens Kommun som Vattenfall och även sen 2011 även till Trafikverket utan framgång när det gäller ersättningsfrågor som bara gynnat elbolag andra före SvB 1:7 förmånsrätt. Sommar 2021 påträffades ett lokalt it nätverksföretag utan avtal precis och som Vattenfall och Beab tidigare gjort, på eget bevåg utan avtal och ersättning/tillstånd förbereda för att nyttja mark som man inte sökt tillstånd för av markägare. Arbetet avbröts av anlitad entreprenör och en tillfällig lösning valdes enligt information.

Tidigare händelse föranleder att Boden Kommun ansvarar för en eller flera tillstånd/inköp/upsättning/drift/underhåll/framgent uppdatering av kamerautrustning som kompletterande övervakning till Vattenfalls redan befintliga övervakning. Övervakning med en eller flera kameror syftar till att endast övervaka händelser på egen fastighet till förmån för SvB 1:7. Markägare SvB 1:7 bestämmer nyttjandet. Avtalsfrågan även i detta fall är ännu olöst och det finns fler som behöver beredas med att ytterligare krav och ersättningar innan VU 5 kan godkännas.

Framtida utbyggnad av kraftledningar är aviserade o behövs inom kort vilken SvB 1:7 ställt sig välvillig till. Dock gäller att senast då ska alla överenskommelser avtalats om årliga som förflutna avstämningsbelopp. De ska också rutinmässigt fungera enligt överenskomna avtal.

Yrkar på en förändring av detaljplaneförslaget med att avståndet mellan det planerade verksamhetsområdet och den närmaste sammanhållna bebyggelsen utökas att vara enligt tidigare förslag med placering med minst 1000m som skyddszon även för byggnation.

Detaljplan ska inte antas eftersom ingen kompensation ännu utlovats för den ekonomiska värdeminskning som uppstår på grund av en alltför nära etablering av stålindustri.

Kommunens kommentar: Privatpersonens yttrande avseende samarbete och ekonomisk kompensation mellan olika elaktörer, BEAB, Bodens kommun och undertecknad markägare tillhör inte denna planprocess varav dessa inte kommer behandlas i denna samrådsredogörelse.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet samt Påverkan på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 23, 2021-11-17

Det rör mest väg 605, från Flarken till Boden. Vi är orolig för att vårt barn ska stå oskyddad vid vägen när hon ska vänta på skolbussen då dagens "busshållplats" är en "pinne i väggkanten". Vår dotter börjar skolan nästa år så det hade varit väldigt bra med en bättre busshållplats. Den andra saken som vi är oroliga för är den ökade trafiken som kommer att bli genom byn. Många kör idag väldigt fort genom byn. Det har varit ett flertal tillfällen då jag har ridit långsamt vägen och nästan blivit påkörd. Många använder vägen för promenader och liknande aktiviteter. En önskan är att se över vägen och vad som kan göras åt den ifall att detaljplanen vinner laga kraft och att det kan ske förändringar innan trafiken ökar.

Kommunens kommentar: Kommunen kommer vid ett genomförande av detaljplanen att vara huvudman för del av väg 605 som ligger inom planområdet. Exakt gräns för väghållansvaret på väg 605 mot Flarken är inte beslutat i dagsläget. Trafikverket är och kommer dock vid ett genomförande av detaljplanen att vara väghållare för väg 605 genom Flarken. De ansvarar således för drift och underhåll för nämnda väg. Kommunen har samverkansmöten med Trafikverket och kommer i dessa sammanhang att ta upp frågan kring underhåll och möjlighet till trafiksäkerhetsåtgärder längs Flarkenvägen men rekommenderar även att undertecknade till inkommen skrivelse att kontakta Trafikverket själva för fortsatt dialog.

Privatperson 24, 2021-11-17

På vilket sätt anser sig kommunen kunna motivera en etablering av ett industriområde, i närheten av bebyggt bostadsområde, med en betydande miljöpåverkan, på ett område som är landskapsbildskyddat enligt 19 § naturvårdslagen samt till del är odlingsbar jordbruksmark?

Vilka andra alternativ/områden har kommunen övervägt för en eventuell etablering med en begränsad miljöpåverkan?

Hur möjliggör de parallella processerna (detaljplan VU5, infrastrukturprocessen, H2 green steel) att pröva omgivningspåverkan sammanlagt? Finns det risk att medborgare inte blir medvetna om, vilken total miljöpåverkan dessa processer tillsammans ger? Vem ansvarar för att beskriva och förklara den totala miljöpåverkan?

Har det genomförts ytterligare dokumenterade provtagningar som motiverar en flytt av industriområde samt närmare bebyggelse Norra Svartbyn med en betydande risk för miljöpåverkan?

På vilket sätt kommer kommunen reglera Svartbyleden för tung trafik under exploateringsfasen, dvs. när ny väg mellan väg97 och VU5 inte finns?

Om inte trafiken regleras, hur skall trafiksäkerheten ökas samt miljöpåverkan minskas då vägen ligger i anslutning till villaområden, busshållsplaster samt hästgårdar?

Om man genom avtal förbinder företag att välja annan väg än Svartbyleden mha. ovanstående. Vem ansvarar att avtal hålles? Vart kan medborgare vända till sig om inte regler efterlevs?

Kommer kommunen kunna erbjuda alternativa områden för säker ridning i anslutning till Gruvberget alternativt Mjösjöberget.

Kommunens kommentar: Kommunen ansvarar för att redovisa den sammanlagda miljöpåverkan som de båda detaljplanerna för verksamhetsområdet och infrastrukturuområdet kan medföra. Detta sammanställs och redovisas i respektive MKB för detaljplanerna. I den MKB som ställs ut i granskningskedet beskrivs och redovisas en bedömning med eventuella skyddsåtgärder för de miljöaspekter där det finns en risk att ett genomförande av detaljplanen kan medföra en risk för betydande miljöpåverkan. Där beskrivs bland annat påverkan på landskapsbild och jordbruksmark. Den specifika verksamhetsutövaren ansvarar för att redovisa konsekvenserna och eventuella skyddsåtgärder i ansökan till sitt miljötillstånd som är en separat prövning vid mark- och miljödomstolen.

Trafikföreskrifter och liknande trafikrelaterade frågor/avtal hanteras inte i en detaljplan. Avtal och upphandling av tjänster mellan verksamhetsutövare inom planområdet och deras entreprenörer hanteras inte av kommunen. Vid eventuellt avsteg från upprättade avtal/regler sker en avvägning i det specifika fallet vilket avgör vilken tillsynsmyndighet som hanterar frågan.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Byggtid, Trafik och vägar, Påverkan på fastighetspriser, Rekreation samt Trafik och vägar på sid 70.

Privatperson 25, 2021-11-17

Beteckningarna på plankartan är så små att de knappast går att utläsa.

Uppskattningar avseende ljud, buller och damm verkar endast presenterats baserat på själva anläggningens drift. I och med en flerårig byggperiod behöver man utvärdera störningar under även denna period. Ex. redovisade bullerkurvor från H2GS beaktar ej annat än industribuller. Det krävs en fullständig analys av den totala påverkan avseende dessa störningar under både byggnation och drift av anläggning med all omkringliggande infrastruktur, ex järnvägstransporterna. I detaljplanen nämns inte heller påverkan avseende ljus. Kan starkt ljus under byggnation och drift ex störa norrskensskådning som är attraktivt ur såväl turismsynpunkt som för rekreation för ortens befolkning?

Vad är anledningen till den bygglovbefrielse som finns för komplementbyggnader på max 300 kvadratmeter? Vad är definition av komplementbyggnad på ett industriområde?

Finns risk att grundvattennivån påverkas, i såväl byggnationens olika faser samt under drift av anläggningen, och att bergvärmeanläggningars funktion därigenom försämras?

I direkt anslutning till vår tomt går bäckar med avrinning mot Svartbyträsket. Kan flöden i dessa vattendrag påverkas och i så fall på vilket sätt?

Hur är tanken att den tunga industritrafiken med material och manskap ska kunna ta sig till området? Det finns i dagsläget inga lämpliga vägar för detta. Detta är i nuläget bristfälligt beskrivet i planförslaget.

I och med de störningar som är att förvänta i och med etablering av denna typ av industri så nära bostadskvarter så ser vi att en värdeminskning av fastigheter i Norra Svartbyn är mycket trolig. Detta behöver regleras i form av kompensation till de påverkade fastighetsägarna.

Man har i planförslaget enligt oss inte gjort en tillräckligt omfattande redogörelse för hur naturområdet används för rekreation. Hur kom man fram till formuleringen ”begränsad utsträckning”? Vår uppfattning är att de flesta boende i närområdet, men även andra bodensare använder området, där vår uppfattning är att skidåkning, löpning, promenad, skoteråkning, bärplockning är väldigt vanligt förekommande, men även andra aktiviteter som jakt, fiske och fågelskådning förekommer. Skogen i anslutning till bostadsområdet som enligt förslaget hamnar närmast verksamhetsområdet används också av förskoleverksamhet i pedagogiskt syfte. Vi kan således inte hålla med formuleringen ”begränsad utsträckning” och anser att den ska ändras och utvidgas.

I värsta tänkbara scenariot, vid stor olycka på industriområdet, ex explosion av vätgas/brand, hur påverkas närliggande fastigheter eller de som vistas i och nära området?

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten och justerar storlek på beteckningar på plankartan.

För att minska omgivningspåverkan av ljusföreningar har en bestämmelse om att ”Skyltar, ljusanordningar och dylikt får inte placeras högre än 25 meter från marknivå. Gäller både fristående skyltar och på fasad. De får inte placeras på tak. Belysning ska vara riktad neråt. Hindersljus undantas från bestämmelsen.” Med hindersljus avses lågfrekvent flyghindersbelysning på höga byggnadsdelar.

En bestämmelse om bygglovsbefrielse kan då användas för att förenkla och skynda på byggandet, om det exempelvis finns ett behov av att snabbt kunna uppföra nya byggnader. Även om en åtgärd undantas från lovplikt genom en planbestämmelse får åtgärden ändå inte strida mot någon av detaljplanens bestämmelser. Kommunen justerar utformning av bestämmelsen om ändrad lovplikt för att tydliggöra vilka byggnader och åtgärder som undantas från lovplikt. Detta förtydligas även i planbeskrivningen.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. I den miljökonsekvensbeskrivning som ställs ut i granskningsskedet beskrivs och redovisas en bedömning med eventuella skyddsåtgärder för de miljöaspekter där det finns en risk att ett genomförande av detaljplanen kan medföra en risk för betydande miljöpåverkan, bland annat påverkan på vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar få för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan

för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrikerna Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser, Byggtiden, samt Rekreation på sid 70.

Privatperson 26, 2021-11-17

Utvecklingen av Svartbyn VU5 är ett stort projekt med en industri – Stålverket - som bland annat kommer att hantera vätgas. Det finns inte mycket i underlaget som berör detta och den risk och påverkan befolkningen i närområdet kan utsättas för. I planbeskrivningen nämns risker och säkerhet, där ett skydd ska säkerställas mot bebyggelsen i Norra Svartbyn. Det framgår även vilka lagar och regler som styr över verksamheter som hanterar farligt gods. Tyvärr känns det inte speciellt säkert att enbart lita på lagar och regler när den faktiska risken är mer konkret än en pappersprodukt. Saknar också detaljer kring säkerheten.

Vi har även en förväntning att buller, trafik, starkt ljus och damm, kommer att vara ett stort inslag i vår direkta närhet under byggandet av stålverket, vilket inte känns bra. Nuvarande planförslaget för Svartbyn VU5 beskriver också att skuggning kan förekomma då byggnaden blir högre. På kartbild över skuggeffekt ser vi att vår fastighet med stor sannolikhet kommer att beröras. Vi står alltså inför en bestående förändring runt husknuten, som vi inte själva valde när vi flyttade till vårt hus.

Detta är även kopplat till en risk för värdeminskning av fastigheten, då vi förlorar många fördelar som läget på fastigheten har i dagsläget.

I planbeskrivningen finns uppgifter om att planområdet endast används i begränsad utsträckning för allmän naturvistelse. Detta är något vi inte kan hålla med om och vi frågar oss hur Bodens kommun har tittat på detta. Vi har i dagsläget ett väl använt rekreationsområde i Norra Svartbyn, där människor kan promenera, rida, åka skidor, utöva fågelskådning, plocka svamp och bär, cykla och rasta sina hundar. Många promenadstråk går från Erikslund/ Fagernäs och från Södra Svartbyn och kopplas samman i Norra Svartbyn till ett stort nät av promenadvägar och naturområden som många har glädje av. Området i Norra Svartbyn ansluter till större naturområden vilket ger möjlighet för människor att komma ut i naturen på riktigt.

Projektet med Stålverket är en samhällsviktig händelse, något som lyfts fram i alla sammanhang från Bodens kommun. Vi i Norra Svartbyn är skattebetalande medborgare, i Bodens kommun, och i allra högsta grad del av samma samhälle. Däremot så upplever vi att hänsyn till de boende i Norra Svartbyn är en fråga som

inte är aktuell att behandla från Boden Kommuns håll. Det kan inte bara handla om pengar utan även människors hälsa och närmiljö.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrikerna Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser, Byggtiden, Trafik och väg samt Rekreation på sid 70.

När nya områden exploateras är det svårt att undvika att närliggande bostäder får en ändrad insyn och att skuggförhållandena påverkas. Genom de skuggstudier som tagits fram bedömer dock kommunen att den skuggpåverkan som planförslaget medför för närboende inte kan anses vara betydande.

I den miljökonsekvensbeskrivning som ställs ut i granskningskedet beskrivs och redovisas en bedömning med eventuella skyddsåtgärder för de miljöaspekter där det finns en risk att ett genomförande av detaljplanen kan medföra en risk för betydande miljöpåverkan.

Privatperson 27, 2021-11-17

Som helhet ligger de angivna åtgärderna i planbeskrivningen för vatten och naturmiljö i rätt riktning. Som det anges kommer miljöeffekterna att utredas i en MKB. Sett till helheten berörs ett betydligt större område än de i planbeskrivningen angivna områden avseende vatten och buller.

Sidan 16 Miljökvalitetsnorm. Bromerad bifenyl. Härrör dessa från Brändkläppens avfallsanläggning?

Sidan 31 Översvämning och skyfall. Översvämning i Storbäcken torde ha liten påverkan.

Sidan 45 Störningar. Från ställverket är det störningar med ljud, som hörs någon km. Till området hörs buller från Svalgets bergtäkt.

Sidan 50. Analys Lillträsket. Det är angivet om analys av tungmetaller från Lillträsk. Var är källan för dessa metaller?

Sid 54 Första stycket första raden. Skog har redan avverkats

Första stycket sista raden. Persöfjärden ska vara med.

Sidan 56. Hälsa och säkerhet. Buller för Södra Svartbyn behöver nog tas med. Ljud kan nå långt över vatten.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkterna. Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en MKB samt dagvattenutredning där beskrivning och bedömning av konsekvenser för utpekade miljöaspekter redovisas. I detaljplanen

säkerställs att miljö kvalitetsnormen för berörda vattenförekomster inte försämras vid ett genomförande av planen. Källor till befintliga ingångsvärden som används vid beräkning av påverkan på recipient analyseras inte i ett planförfarande.

Privatperson 28, 2021-11-17

Vi ser mycket negativt på det förslag som presenterats kring att flytta/utöka verksamhetsområdet VU5 att sträcka sig närmare Norra Svartbyn. Det känns väldigt onödigt att placera ett industriområde så nära bostadshus, speciellt när vi österut och norrut har i princip obegränsat med skog. Vi kommer att få en markant försämring av vår utemiljö i form av trafik, damm och buller. Vi flyttade hit för att komma nära naturen och få bo i ett lugnt, fridfullt och tyst område. Ett industriområde några hundra meter från vår baksida skulle inte tillåta det fantastiska djurlivet att finnas kvar. Mellan oss och industriområdet skulle det endast vara kvar en livlös skogsremsa.

Den miljöförstöring som industriområdet innebär i form av buller och damm kommer att påverka oss negativt. Vi har ett hus utan några som helst kylmöjligheter och sover därför alltid med öppna fönster på sommaren, detta kommer inte att gå med H2GS som granne. Ljudnivån under dagtid är än värre. Hur kommer detta att hanteras om industriområdet blir av på den presenterade placeringen?

Vi är även oroliga för hur fastighetspriserna kommer att påverkas. Vi har köpt huset ganska nyligt och betalat mycket. Bostadsmarknaden i Boden ger inte så många procent i värdeökning per år och den negativa klang som byn har fått i media kan mycket troligt redan ha gjort stor skada. Blir etableringen av med den placering som presenterats så kommer det nog att göra ännu större skada på våra fastighetspriser. Hur ersätts vi för detta?

Den nuvarande placeringen kommer också att ha än mer förödande effekt på våra rekreationsområden som finns öster om byn. Dessa går inte att ersätta.

Vi ser gärna att man ändrar tillbaka till den tidigare placeringen, som vi motvilligt och oroligt ändå kunde acceptera. Förstör inte den idyll som Norra Svartbyn är på grund av att H2GS tycker att det är dyrt med "stabilitetshöjande åtgärder" av den mark dom tidigare skulle vara på. Den placeringen man nu presenterar bildar ju också en "industrimur" som förhindrar Boden att växa åt det hållet. Används den tidigare placeringen möjliggör det för nya bostadsområden på de delar som har fastmarksområden.

Avslutningsvis så är vi mest oroliga för att området blir detaljplanerat som industriområde. Om H2GS inte fullföljer sin etablering, vilket inte är ovanligt, så

öppnar det möjligheter för en uppsjö av andra industrier. Kommer vi att få en stenkross? En maskinentreprenör? En gödseltillverkare? Ett dagbrott?

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser och Rekreation på sid 70.

Detaljplanen reglerar inte någon specifik verksamhet eller verksamhetsutövare. Även om inte aktuellt projekt genomförs så kommer detaljplanen att gälla efter att det vunnit laga kraft. Verksamheter som omfattas av tillståndsplikt prövas enligt miljöbalken. Där prövas bland annat om lokaliseringen är lämplig för den specifika verksamheten.

Privatperson 29, 2021-11-17

Fasaden på huset är klädd med eternitplattor från 60-talet. Grundstommen inuti huset är byggd på slutet av 1800-talet. Eftersom placeringen av stålverket kommer att ligga nära min fastighet, vill jag uppmärksamma att ev. vibrationer från byggandet kanske kan skada plattorna, samt förorsaka sättningar i huset. Skadade eternitplattor blir sanitär olägenhet!!

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Byggtiden på sid 70.

Privatperson 30, 2021-11-17

Bulleranalysen som gjorts, är den ett genomsnitt? Eller det högsta möjliga ljud? Eller det stadigt brummande ljudet? Är tåg med dess inbromsningar och övrig trafik inräknat i det? Är eventuell skillnad av ljudet för natt och dag beräknat? Vad beräknas ljudnivån uppgå till i uppbyggnadsfas? Även om ljud kan hållas nere lite under nätter så drabbas även vi då skiftarbete sker i familjen och att sova på dagen är ett måste.

Vad händer när fler verksamheter etablerar sig där? Och vad blir det för ökning ljudmässigt och luktmässigt då? Och hur ser då ljud och bullerplanen ut? Vad är den högsta ljudnivå vi har att vänta?

Vätgas som ska användas innebär ju risker också. Stora volymer som man inte vill ha i sin närhet. Grön ammoniak tillverkning ryktas vilja etablera sig här också, vilket vi har svårt att tro kommer ske luktfritt.

Vi ser en risk med värdeminskning av vårt hus som fram till nu haft ett bra läge försäljningsmässigt med hörntomt mot skog. Vilket nu blir mot ett

verksamhetsområde. Hade vi vetat detta när vi flyttade till norra Svartbyn hade vi aldrig flyttat hit.

Kommer den lilla skog vi har mot vår tomt bli kvar? Och hur tänker ni kring de ljudgator som finns mot oss?

Kommunen har inte heller lagt ner speciellt mycket på vår by och ska nu helt plötsligt ta det som vi bosatt oss där för, lugnet och närheten till naturen.

Vi ser risker för våra barn som redan nu färdas efter osäker väg. Vilket troligen bli betydligt osäkrare på grund av planerad ökning av trafik och tung trafik, speciellt i uppbyggnadsfasen. Det lilla till cykelväg vi har är ej asfalterad och belyst hela vägen. Lekparker som ej underhålls.

Vi upplever att verksamhetsområdet blir för nära och att första förslaget var betydligt bättre.

Kommunens kommentar: Inom planområdet har områden för naturmark [NATUR] reglerats på plankartan. Inom dessa områden kommer naturmarken att bevaras. Natur/skogsmark som är privatägd har inte kommunen rådighet över och sköts av markägaren.

Läs även kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser, Byggtiden, Trafik och vägar samt Rekreation på sid 70.

Privatperson 31, 2021-11-17

Privatperson 31 framför i sitt yttrande synpunkter avseende markreservatet för infrastruktur, bland annat avseende tillgänglighet, markens beskaffenhet, befintlig skoterled och trafiksäkerhet.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkterna. Detta är frågor som kommer att hanteras i den parallella detaljplanen för infrastrukturkorridoren.

Privatperson 32, 2021-11-16

Vi känner en stor oro för hur byn och förutsättningarna för oss boende förändras med denna gigantiska industrisatsning precis runt hörnet. Vi är positiva till att det skapas arbetstillfällen för Boden kommun men inte på bekostnad av oss boende här i Norra Svartbyn. Vi fastighetsägare här i byn kommer att förutom buller, ökad trafik, ljus, damm, doft etc även drabbas av värdeminskning på fastigheterna här i byn. För vem vill köpa ett hus med ett stålverk som närmaste granne? Eller kommer kommunen att lösa in fastigheterna?

Med den nya placeringen hamnar denna satsning alldeles för nära den befintliga bebyggelsen, i vårt fall 400 m. Vi kräver att hela projektet flyttas längre bort från bostadsområdet.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet och Påverkan på fastighetspriser på sid 70.

Privatperson 33, 2021-11-16

Boden kommuns utökade planområde i nordvästlig riktning ligger utanför översiktsplanens utpekade utbredningsområde. Det innebär att den planerade industrietableringen hamnar oacceptabelt nära bebyggelsen i Norra Svartbyn jämfört med den tidigare upprättade planen från 2017, vilket medför avsevärt försämrade boendevillkor för invånarna i området.

Förutom att den nu planerade området i nordvästlig riktning kan förväntas medförande olägenheter i form av bla höga bullernivåer, ökad damm och ljusexponering för de flesta som bor i N Svartbyn, så kommer det utökade planområdet gravt att inkräkta på ett natur- och friluftsområde som sedan många år tillbaka används av de boende i såväl Norra som Södra Svartbyn, Torpgärdan, Fagnäs, Erikslund, Sävast samt övriga Boden.

Vi yrkar på att kommunen ska undersöka och överväga annan utbredning av VU5.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet och Rekreation på sid 70.

Privatperson 34, 2021-10-26 inkl. komplettering 2021-10-28

Vi har ett förslag nu när så mycket markyta går åt till det nya industriområdet. Kan man göra det möjligt att få tillgång till att rida på hela berget? Fortverket/Försvarsmakten har sedan något år tillbaka satt upp en vägbom som ej går att passera med häst. En passage förbi bommen skulle vara bra, så kan vi ryttare nyttja befintliga grusvägar och stigar på berget.

En viktig sak som kommer att begränsa störningar från industriområdet är ju det faktum att det finns skog mellan industriområdet och vår gård, men även mellan industriområdet och övriga villor/gårdar i N Svartbyn. Den här skogen är väl uppvuxen och därmed avverkningsbar. Vad jag förstår äger inte kommunen eller industriföretaget den marken. Således kan den skogen avverkas när som helst och det

tar 50-70 år för träden att växa upp igen till den storlek de har idag. Vid en avverkning kommer störningar i form av buller/damm/visuellt etc att öka avsevärt. Har ni tagit med det scenariot i utredningen?

Kommunens kommentar: Inom planområdet har områden för naturmark [NATUR] reglerats på plankartan. Inom dessa områden kommer naturmarken att bevaras. Natur/skogsmark som är privatägd har inte kommunen rådighet över och sköts av markägaren. Kommunen har inte för avsikt att utföra markköp utanför planområdet. Visualiseringar är utförda med befintliga förhållanden avseende vegetation och träd. Bullerberäkningar tar inte hänsyn till vegetation och påverkas därmed inte av eventuell skogsavverkning.

Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser och Rekreation på sid 70.

Privatperson 35, 2021-11-15

De justering som gjorts från den tidigare detaljplanen innebär att ett gigantiskt och oprövat industriprojekt kommer att ligga mycket nära redan befintlig bebyggelse, med allt vad det kan innebära. Det man i första hand är rädd och orolig för är hanteringen av metan och vätgaslager. Det är farligt och det finns en risk för olyckor. Bandlackeringslinjen har tillkommit. Buller nämns ofta men det går att hålla sig inom gränsvärdena enligt H2GS. med tanke på detta kan det inte vara möjligt att Bodens kommunledning vill utsätta sina invånare i N Svartbyn att bo så nära detta gigantiska industriprojekt. Har man tänkt lösa in alla villor på östra sidan om Svartbyleden? Det vore kanske rimligt.

Vi kräver att hela projektet flyttas längre bort från bostadsområdet. Finns några skiften till att lösa in där det är bättre mark som skulle göra att stålverket kommer något längre bort från bebyggelsen. Men ännu bättre vore att göra en förflyttning till Sävast.

En annan kanske mindre viktig fråga; vi har ett litet skifte som just nu ligger utanför detaljplanen. Hur ska vi kunna ta oss dit i framtiden? Jakt som bedrivs under många år i Svartbyn vvo blir det snart slut med. Hur kompenseras vi för det?

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser och Rekreation på sid 70.

Om skiftet berörs av aktuella gemensamhetsanläggningar kommer tillgängligheten att lösas genom omprövning av GA:arna. Bodens kommun har kompenserat jakt inom Mjösjöberget till förmån för bl.a. Svartbyns VVO.

Privatperson 36, 2021-11-15

Textformatet på plankartan är så litet att det är näst intill omöjligt att utläsa beteckningarna för olika planbestämmelser.

Eftersom infrastrukturen till och från området inte finns redovisad återstår många frågor som har betydelse för etableringens totala påverkan när det gäller ljud/buller/damm från industriverksamheten samt järnväg/väg. Bullerkurvorna som H2 Green Steel redovisat avser ju enbart industribullret från området, till detta kommer naturligtvis buller från transporter av olika slag.

Varför föreslår man en bygglovbefrielse för komplementbyggnader upp till en maximal byggnadsarea på 300 m²? Vem definierar vad som är en huvudbyggnad och vad som är en komplementbyggnad på ett industriområde? En byggnad för att förvara vätgas eller annan explosiv vara kan det vara en komplementbyggnad?

Hur kommer grundvattennivåerna att påverkas i omgivningen med anledning av uttag av processvatten, grundläggningsarbeten under grundvattennivån och pålningsarbeten. I inte alltför långt avstånd finns enskilda vattentäkter och bergvärmeanläggningar.

En stor fråga som "hänger i luften" är hur transporterna till och från industriområdet ska ske under byggtiden. Dagens anslutningar och då främst anslutningen över den så kallade "fyragårdarshöjden" är definitivt inte utformade för att klara belastningen av transporter av arbetskraft och material som kan förväntas till området.

Redovisning av ljud/buller/damm har i princip endast presenterats för en färdig anläggning. Dessförinnan kommer det att vara en byggnadsperiod om minst två-tre (kanske fler) år innan anläggningen är färdigställd. Ljud/buller/damm under själva byggnadsperioden är ej tydligt redovisat. Ej heller transportvägar till/från byggarbetsplatsen.

Det presenterade förslaget till ny detaljplan befaras leda till värdeminskning av fastigheter i Norra Svartbyn vilket måste beaktas och i förekommande fall regleras i förhållande till fastighetsägare.

Utöver ovanstående kommer Norra Svartbyns omgivande naturområden som flitigt nyttjas för friluftsliv och rekreation att påverkas negativt. Denna betydelse är ovärderlig ur folkhälsoperspektiv och är tillgängligt även för dem som bor utanför Norra Svartbyn.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten och justerar storlek på beteckningar på plankartan.

En bestämmelse om bygglovsbefrielse kan då användas för att förenkla och skynda på byggandet, om det exempelvis finns ett behov av att snabbt kunna uppföra nya byggnader. Även om en åtgärd undantas från lovplikt genom en planbestämmelse får åtgärden ändå inte strida mot någon av detaljplanens bestämmelser. Kommunen justerar utformning av bestämmelsen om ändrad lovplikt för att tydliggöra vilka byggnader och åtgärder som undantas från lovplikt. Detta förtydligas även i planbeskrivningen.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Planhandlingen kompletteras med en MKB som beskriver detaljplanens påverkan på bland annat naturmiljö och vattendrag. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar få för att ta fram nödvändigt underlag för tillståndsansökan. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen beroende på omfattning av vattenverksamheten. I tillståndsansökan för planerad stålindustri har bedömning gjorts att omfattning av grundvattensänkning inte kräver tillstånd för vattenverksamhet.

Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrikerna Hälsa och säkerhet, Påverkan på fastighetspriser, Byggtiden, Rekreation på sid 70.

Privatperson 37, 2021-11-16

En mycket stor del av detaljplanen, ca: 100–150 ha ligger utanför området för ""VU 5 Svartbyn"". Detaljplanen bör omarbetas och anpassas till den gällande översiktsplanen. Om markområdet inte är lämpligt eller tillräckligt stort bör utökningen ske i riktning från befintlig bebyggelse. Detta med anledning av den stora påverkan som kommer att drabba enskilda personer med olägenheter som ljud/föroreningar och andra hälsorisker.

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering och Hälsa och säkerhet på sid 70.

Privatperson 38, 2021-11-16

Vill yrka på en förändring av planförslaget så att avståndet mellan det planerade verksamhetsområdet och den närmaste sammanhållna bebyggelsen inte understiger

det avstånd som presenterades i översiktsplanen från 2017 avseende Svartbyn VU5. Förslaget enligt detaljplanen KS 2020-119, innebär att vi kommer ha endast 300-400 meter till fabriken. Det kommer att påverka vårt privatliv och vår hälsa.

På H2 Green Steels informationsmöte den 20 oktober 2021 presenterades troliga bullernivåer för vårt område. Eftersom vårt hus ligger 400 meter från fabriken kommer bullernivån vara 40 decibel per dygn, dygnet runt, årets alla dagar blir vi direkt oroade över om vi kommer kunna bo kvar. Vi vet att det bor många barn samt att vi har en förskola som är väldigt populär i byn och det känns rent ut sagt hemskt att Boden vill utsätta de unga Norra Svartbybornas framtid på detta sätt.

Vad gäller biltrafiken tills järnvägen är färdig är vi fundersamma då vi bor med huset med ryggen mot Flarkenvägen. Vi tänker att det inte ens kommer vara möjligt för oss att sova med fönstret öppet för att få in friskluft in det ens är möjligt ned ljudnivå som mest tokigt kommer ske dygnets alla timmar.

Vi flyttade till Norra Svartbyn 2018 på grund av lugnet och närheten till naturen. Vi använder oss flera gånger i veckan av naturområdet med promenader och träning året om och jag vet att förskolan i byn ofta är på äventyr även där. Kommer detta vara möjligt med industrin så pass nära?

Kommunens kommentar: Läs kommunens kommentar under rubrik Vanligt förekommande frågor under rubrik Lokalisering, Hälsa och säkerhet, Trafik och vägar samt Rekreation på sid 70.

Vanligt förekommande frågor

Lokalisering

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga samhällsutvecklingen och den fysiska miljön samt innehålla kommunens politiska vision. En översiktsplan är inte juridiskt bindande utan vägledande för planeringen i kommunen och för de detaljplaner som tas fram.

Den avgränsning som finns i översiktsplanen gällande verksamhetsområdet för Svartbyn har under planprocessen visat sig behöva utökas för att inrymma den industrietablering med ett stålverk som nu är aktuell. Detta då verksamheten för stålverket är ytkrävande (minst 200 hektar) och har ett markbehov som inte är möjlig att tillskapa utifrån de omgivande markområdenas förutsättningar. Den nya avgränsningen bedöms av kommunen som lämplig att ingå som tillägg till det utpekade verksamhetsområdet.

De utredningsområden för verksamheter som finns i kommunens översiktsplan bygger på en analys. Denna visar vilka de mest attraktiva tillväxtområdena i kommunen är och på en analys av var det är möjligt att skapa befolkningstillväxt, näringslivsutveckling och landsbygdsutveckling med minsta möjliga miljöpåverkan. I översiktsplanen togs flera alternativ för lokalisering av verksamhetsområden fram. Ingen av dessa är lämplig för denna etablering på grund av de inte uppfyller samtliga behov för elförsörjning, markareal, möjlighet till uppförande av höga byggnader/skorstenar och möjlighet att anordna infrastruktur via järnväg.

Det har vid arbetet med översiktsplanen varit känt att marken i den södra delen av planområdet består av igenväxt åkermark, men de geotekniska förutsättningarna har inte varit kända i detalj. De geotekniska utredningar som utförts i samband med detaljplanarbetet har visat att markområdet omfattas av lösjord. Markförhållanden i den södra delen av planområdet är därför inte lämplig för de tunga byggnadskroppar som ett stålverk kräver. För byggnation på lösjordsområden krävs stabilitetshöjande- och sättningsreducerande åtgärder som exempelvis pålning. Inom området har även sulfidjordar påträffats. Vid grundläggning av tunga byggnader behöver därför stora mängder sulfidjordar transporteras för deponering. Enligt utförd geoteknisk analys skulle det planerad exploatering omfatta att cirka 300 000 ton miljöfarlig surjord skulle behöva fraktas bort för destruktion/deponi, vilket innebär cirka 20 000 lastbilstransporter.

Det pålningsarbete som skulle krävas för stålverket innebär Sveriges totala årsproduktion av pålar och innebära 4 år av pålningsarbete med ett behov av cirka 30 000 lastbilstransporter. Då kvarstår även risker för brott i underjordsledning för bland annat vätgas på grund av sättningar. Sammantaget bedöms omfattningen på stabilitetshöjande- och sättningsreducerande åtgärder för de tunga byggnadskropparna som avses inom området vara orimliga med hänsyn till både kostnad, klimatpåverkan, materielbehov för grundläggning och tid. Viss mängd pålning kommer att krävas även för aktuell lokalisering av stålverket. Det avser främst området direkt norr om föreslagen ny väg. Omfattningen på pålningsarbetet är dock betydligt mer begränsat i aktuellt planförslag än vid en etablering av stålverket i den södra delen av planområdet.

Genom en utökning mot nordväst har även naturområden för groddjur och andra skyddsvärda arter i anslutning till Storbäcken och intilliggande vattenområden/bäckar i söder kunnat bevaras. Inom planområdet säkerställs groddjurhabitat inom allmän platsmark, [NATUR].

En utökning österut har inte bedömts lämplig på grund av ett antal aspekter. Området avgränsas av en avskärande kraftledningsgata från befintligt ställverk vilket försvårar en utformning med stora sammanhållna verksamhetsytor. I öst finns dessutom ett

militärt övningsfält som omfattas av riksintresse för totalförsvaret. Utöver dessa aspekter har Länsstyrelsen utfört våtmarksinventeringar som visar på stora områden med bland annat sumpskog och kärr, det vill säga markförhållanden som inte är geotekniskt fördelaktiga för stålverksetablering. Områdena bedöms även inneha naturvärden.

Området mot sydöst omfattas delvis av vattenområde (Ängesträsket) och är därför inte en alternativ utbredning av verksamhetsområdet. En utökning söderut har uteslutits på grund av att det inte uppfyller behovet av sammanhållna verksamhetsytor samt den fornlämning (fäbod) som är belägen där. Den sammantagna bedömningen är att en utökning av planområdet mot nordväst är den enda utbredning som uppfyller de förutsättningar som en etablering av stålverket kräver.

De konsekvenserna för bostadsbebyggelsen i Norra Svartbyn som denna planavgränsning medför bedöms kunna begränsas med skyddsåtgärder och därmed inte innebära någon betydande olägenhet. Föreslagna skyddsåtgärder beskrivs närmare under nedanstående rubrik *Hälsa och säkerhet*. Planbeskrivningen och MKB: n kompletteras med beskrivning och bedömning av påverkan på boende.

Den södra delen av planområdet kvarstår som kvartersmark. Här planeras byggnader med lättare konstruktion som inte har samma krav på stabilitetshöjande- och sättningsreducerande åtgärder, såsom växthus för odlingar och hallbyggnader. För att tydliggöra kommunens intentioner med detta har den huvudsakliga markanvändningen ändrats från industri till odling.

Hälsa och säkerhet

I planförslaget har ett cirka 100 meter brett område för skydd säkerställt. Användningen SKYDD är en generell användningsbestämmelse som tillämpas för områden som behövs för att ge plats för anordningar som ska skydda mot störning, markförorening, olyckor, översvämning och erosion. Skyddsanordningarna kan exempelvis vara bullervall, bullerplank, täta planteringar eller diken.

Vid tillståndsprocessen för miljöfarlig verksamhet prövas även den specifika verksamhetens eventuella störningar på omgivningen, så som buller, damning, lukt, ljus och strålning. I tillståndsprövningen tas även riskutredning för den specifika verksamheten fram där eventuell brandfarlig vara och andra ämnen redovisas tillsammans med behov av skyddsavstånd till bland annat bostäder. Vid prövningen kan beslutande myndighet ställa villkor för verksamheten i tillståndet. Detta hanteras inte i detaljplanen. De villkor som ställs i tillståndet är bindande och ansvarig tillsynsmyndighet kan vid exempelvis klagomål utföra tillsyn och kräva åtgärder om

villkoren inte uppfylls. Beräknade ljudnivåer från verksamheter jämförs mot riktvärden i Naturvårdsverkets rapport 6538 – *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*. För buller vid byggnation används *Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15)*.

I den bullerutredning som är framtagen för aktuell stålindustri visar resultatet att det inte finns behov av några externa skyddsanordningar utan bullerdämpande åtgärder kan göras direkt på byggnaden för att därmed uppfylla gällande bullerkrav. Utifrån aktuell verksamhet är ett skyddsområde därmed inte nödvändig ur bullerhänseende. Bullerutredningen redovisar ekvivalent nivå samt maxnivå för buller från verksamhet, transporter och järnväg. Då det ligger inom ett verksamhetsområde räknas det som industribuller och omfattas av dess riktvärden.

Det stålverk som är aktuellt inom planområdet omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Seveso-lagen). I verksamhetens tillståndsprovning ingår en riskutredning som beskriver relevanta risker och förslag på åtgärder. Verksamhetsspecifika skyddsåtgärder hanteras inte i detaljplanen.

Aktuell detaljplan möjliggör för industri inriktad mot ytkrävande elintensiv näring. För att säkerställa skyddsavstånd även för icke tillståndspliktiga verksamheter har delar av planförslaget planlagts med ett cirka 100 meter brett område som naturmark och skyddsområde. Detta område har kommunalt huvudmannaskap och ägs av Boden kommun som då har rådighet över marken. Här finns möjlighet att uppföra eventuella skyddsåtgärder som exempelvis bullervall eller tätare plantering. Därmed säkerställs även ett visuellt skydd mot verksamhetsområdet. Detaljplanen kompletteras med ett 100 meter brett område där explosiv verksamhet inte får finnas, [n2], i den nordvästra delen av planområdet mot bebyggelsen i Norra Svartbyn.

För att minska omgivningspåverkan genom ljus kompletteras plankartan med den generella bestämmelsen att *Skyltar, ljusanordningar och dylikt får inte placeras högre än 25 meter från marknivå. Gäller både fristående skyltar och på fasad. De får inte placeras på tak. Belysning ska vara riktad neråt. Hindersljus undantas från bestämmelsen.*

Planbeskrivningen och MKB: n kompletteras med beskrivning och bedömning av påverkan på människors hälsa och säkerhet.

Rekreation

Naturmarken längs med Norrbäcken, Lillträsket och Storbäcken säkras för dess naturvärden men även för rekreation. Att området planlaggs som [NATUR] innebär

att det inte kan få en annan användning och på så sätt säkras för att ianspråkats för annan verksamhet. Till granskning har naturområdet utökats genom att planerad väg genom planområdet har fått ett nytt läge. Den nya vägdragningen möjliggör för ett ännu större sammanhängande natur-, och rekreationsområde. Även i den norra delen av planområdet intill Norrbäcken har kvartermark justerats till naturområde. För att möjliggöra en ökad tillgänglighet till natur-, och rekreationsområdet har plankartan kompletterats med en bro över Storbäcken för det rörliga friluftslivet [W₁]. I angränsning till broläget har planen till granskning även kompletterats med en parkering för allmänheten som i huvudsak är avsedd för besökare till rekreationsområdet. Det pågår dialog med den lokala naturskyddsföreningen om skötsel och åtgärder inom området.

I närhet till bostadsområdena Norra och Södra Svartbyn finns friluftsområdet Gruvberget som syftar bland annat till att säkerställa rekreativa kvalitéer för besökare och bodenborna. Boden kommun har tagits fram en utvecklingsplan för Gruvberget som blev antagen maj 2022. Utvecklingsplanen ska belysa de värden som redan finns idag samt utreda utveckling av det rörliga friluftslivet vid och på Gruvberget.

Tillgängligheten till Gammelängesberget/Mjösjöberget norr om planområdet kommer fortsättningsvis att finnas kvar. Boden kommun har en överenskommelse med Försvarsmakten att tillgängliggöra området ytterligare genom att säkerställa en passage som inte begränsas med bom. Detta skulle medföra ökad tillgänglighet för i huvudsak ridning men även andra friluftsutövare som begränsats av bommen.

Det pågår dialoger med berörda föreningar för att säkerställa nya dragningar av de skidspår och skoterleder som påverkas vid ett genomförande av planen.

Planbeskrivningen och MKB: n kompletteras med beskrivning och bedömning av påverkan på rekreationsområden.

Trafik och vägar

Tillsammans med Trafikverket pågår en dialog med efterföljande process för att ta över väghållaransvaret för bland annat den del väg 605 som passerar genom planområdet. Gränsdragning av väghållarområden ska vara fastställda innan detaljplanen vinner laga kraft. Del av väg 605 som ligger i den nordvästra delen av planområdet planläggs som kvartsmark för industri och kontor [JK], och inte för allmän trafik. I den östra delen av planområdet planläggs väg 605 som allmän platsmark [GATA] med kommunalt huvudmannaskap.

Den detaljplan som varit ute på samråd under tiden 28 februari till 31 mars 2022 redovisar förslag på infrastrukturkorridor för väg och järnväg. Föreslagen infrastrukturkorridor är avsedd som huvudsaklig trafikled från Södra Svartbyns

trafikplats på väg 97 och mot öster till aktuellt detaljplanområde. Inom korridoren planeras även för en gång- och cykelväg för att möjliggöra en trafiksäker väg för oskyddade trafikanter. Väginfrastrukturen kommer även i framtiden att ansluta till befintlig väg 605 mot Flarken i den östra delen av planområdet. Ett genomförande/byggnation av hela planområdet för verksamhetsområde Svartbyn är från kommunens sida inte aktuellt om inte detaljplan för infrastrukturområdet genomförs eftersom det är en förutsättning för att industriverksamhet inom verksamhetsområdet ska kunna bedrivas.

I dagsläget är riksväg 97 rekommenderad primär väg för farligt gods. Svartbyleden och del av Gamla Lulevägen är rekommenderad sekundär väg. Rapporten från Länsstyrelsen angående riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods är vägledande vid framtida planering och exploatering. Det pågår en planering av det kommunala vägnätet för att styra byggtrafiken under anläggningsskedet av stålverket. I planeringen är säkra lösningar för oskyddade trafikanter och boende i området av stor vikt.

Till granskning har förslag på läge för ny väg genom planområdet flyttats öster om Storbäcken. Passage över bäcken kommer då ske i nära anslutning till den befintliga passagen för väg 605. Det här medför bland annat att större sammanhängande naturområde kan bevaras.

Påverkan på fastighetspriser

I en planprocess ska både allmänna och enskilda intressen hanteras och avvägas mot varandra. Kommunen ersätter inte framtida/potentiella värdeförändringar på fastigheter. All samhällsplanering påverkar fastighetsvärden kontinuerligt.

Det finns många faktorer som kan påverka fastighetsvärdet. En av huvudfaktorerna är hur attraktiv Boden är som boendeort med kommunikationer, serviceutbud och arbetsmarknad. Boden kommun har via konsult utfört en analys av hur etableringen kan påverka bostadsmarknaden i bostadsområdet Norra Svartbyn. Jämförelse har bland annat gjorts med Northvolts etablering i Skellefteå.

Slutsatsen är att etableringen bedöms bidra till att bostadspriserna i Bodens kommun som helhet kommer att stiga. Bostadspriserna i Norra Svartbyn kommer att påverkas på samma sätt som övriga kommunen, det vill säga även de bedöms stiga.

Norra Svartbyns närhet till verksamhetsområdet och stålverket kommer att ses som positiv, inte minst av de som flyttar till Boden som resultat av anställning inom området.

De etableringar som planeras inom planområdet möjliggör för kringliggande positiva effekter för både Norra Svartbyn och Boden kommun. Genom en expansion av företag uppstår behov av nya kompetensområde vilket både genererar nya utbildningar till kommunen och ökar inflyttningen. Vid en ökad befolkningmängd finns även ett större underlag och behov av bostäder, kollektivtrafik och service.

Byggtiden

Det pågår en planering av det kommunala vägnätet för att styra byggtrafiken under anläggningsskedet av stålverket. Åtgärder är i nuläget inte beslutat. I planeringen är säkra lösningar för oskyddade trafikanter och boende i området av stor vikt.

Bullerstörningen från väg och järnväg utanför verksamhetsområdet bedöms utifrån riktvärden för buller från vägtrafik är gällande riktvärden i infrastrukturpropositionen (1996/97:53). Eftersom ny infrastrukturkorridor inte kommer vara färdigställd innan anläggning av verksamhetsområdet påbörjas så kommer transporter under byggtiden att gå via väg 605. Transporter via väg 605 förväntas ske både från nordväst och sydost och ske i huvudsak under dagtid på vardagar. En bullerberäkning med buller från befintlig trafik samt tillkommande byggtrafik har tagits fram för tillståndsprövning av verksamheten som planeras i den norra planområdet. Bullerberäkningen visar att gällande åtgärdsnivåer enligt riktvärden uppfylls även med tillkommande byggtrafik. En sammanställning av bullerberäkningarna redovisas i planbeskrivningen.

Anläggandet av verksamhetsområde kan ge upphov till buller till exempel vid schaktning, sprängning och pålning. Buller från verksamhetsområdet under byggtiden hanteras och regleras utifrån Naturvårdsverkets riktvärden och allmänna råd om buller från byggplatser (2004:15). För att minska störningen under byggtid kan ljuddämpande skyddsåtgärder eller begränsning av tider på dygnet som åtgärderna utförs bli aktuella. Under byggtiden kan förebyggande bullerreducerade skyddsåtgärder för att reducera risken för att olyckor med fordon bli aktuellt. Mätning av bullernivåer sker normalt sett under byggtiden för att kontrollera behovet av skyddsåtgärder. Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus används normalt inte i byggskeden.

Verksamhetsutövaren ansvarar för att följa gällande riktvärden. Vid eventuella störningar från byggarbetsplatser så är det kommunen som är tillsynsmyndighet. Kommunen utfärdar inte kompensation för att närboende påverkas under byggtiden eller för att deras boendemiljö förändras.

Granskning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har översänt detaljplanen med tillhörande MKB på remiss för granskning till statliga och kommunala myndigheter samt till berörda sakägare under tiden 2022-06-29 t.o.m. 2022-08-17. Granskningshandlingarna har även funnits tillgängliga på Samhällsbyggnadsförvaltningen, Stadsbiblioteket, Boden Business Park samt på kommunens hemsida. Kungörelse har införts i Norrbottens Kuriren samt Norrländska Socialdemokraten 2022-06-27. Länsstyrelsen och Svenska kraftnät har fått förlängd svarstid t.om 2022-09-05.

Under tiden för granskning inkom 14 skrivelser från följande:

Skrivelser utan invändningar eller för information har inkommit från:

- Skanova, 2022-06-30

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Vattenfall Eldistribution AB, 2022-07-08
- Sametinget, 2022-08-16
- Miljö- och byggenheten, 2022-08-17
- Trafikverket, 2022-08-17
- Lantmäteriet, 2022-08-17
- Försvarsmakten, 2022-08-29
- Länsstyrelsen, 2022-09-05
- Svenska kraftnät, 2022-09-05
- Privatperson 1, 2022-07-15
- Privatperson 2, 2022-07-25
- Privatperson 3, 2022-08-12
- Privatperson 4, 2022-08-15
- Privatperson 5, 2022-08-17

Inkomna synpunkter med kommunens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats eller redovisas i sin helhet nedan. Synpunkterna finns i sin helhet på Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Länsstyrelsen, 2022-09-05

Länsstyrelsens samlade bedömning

Kommunen har efter samrådsskedet bearbetat och utvecklat planförslaget och bemött största delen av länsstyrelsens samrådssynpunkter på ett tillfredställande sätt. Länsstyrelsens kvarstående synpunkter redovisas nedan.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa/säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att kommunens beslut att anta detaljplanen inte ska överprövas.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Buller

Kommunen har till granskningen kompletterat planhandlingarna med en bullerutredning och ljudutbredningskarta. Av bullerutredningen framgår att riktvärdena för industribuller överskrids för närliggande bostad öster om planområdet.

Övrig risk kopplat till planerade verksamhet

Ingen bedömning av andra risker kopplat till planerad industriverksamhet har gjorts upprättats för den närliggande bostaden. Länsstyrelsen bedömer utifrån presenterade underlag att planens genomförande medför risk för människor hälsa och säkerhet.

Planhandlingar måste kompletteras med skyddsåtgärder som säkerställer att närmaste bostad inte utsätts för förhöjda bullernivåer. Eftersom ingen bedömning gjorts av andra risker kopplat till planerad industriverksamhet kan länsstyrelsen inte heller utesluta att den kan behövas andra skyddsåtgärder.

Kommunens kommentar: Bostadsfastigheten 6:174 som yttrandet avser har förvärvats av Bodens kommun. Efter ett genomförande av detaljplanen är fastigheten inte avsedd att nyttjas för bostadsändamål. Det finns därför inget behov av att komplettera planhandlingarna med skyddsåtgärder. Planbeskrivningen har förtydligats kring detta.

Råd enligt 2 kap. PBL

Totalförsvarets militära del

Länsstyrelsen har tagit del av Försvarsmaktens yttrande, FM2022-16 801:11, daterad 2022-08-29. Länsstyrelsen delar Försvarsmaktens bedömning om att planens genomförande inte medför risk för påtaglig skada på riksintresset för totalförsvarets militära del. Länsstyrelsen anser dock att planbeskrivningens redogörelse av riksintresset för totalförsvarets militära del behöver bearbetas och förtydligas enligt nedan.

Beskrivning av riksintresset

Planbeskrivning behöver kompletteras med illustrationer som förtydligar planens förhållande till riksintresset.

Samlad bedömning av konsekvenser

Av planbeskrivningen framgår att ”det är endast dem delar av planområdet med hög byggnadshöjd som kan komma i fråga att påverka totalförsvaret. Detta ska därför hanteras i tillståndsansökan för verksamheten som ska säkerställa att genomförande av detaljplan ska ske i samråd med Försvarsmakten”. Länsstyrelsen vill fästa uppmärksamhet på att prövning och reglering av lämpliga höjder som ska gälla inom planområdet görs i detaljplan och inte i tillståndsansökan. Planbeskrivningen behöver revideras när det gäller denna information. Därutöver anser länsstyrelsen att redogörelsen av planens inverkan på totalförsvarets militära del med avseende påverkansområde övrigt samt förslag till åtgärder behöver förtydligas i planbeskrivning.

Kommunens kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats med en kartbild som redovisar riksintressets utbredning i förhållande till detaljplanen samt revideras vad gäller prövning och reglering av höjder. För att tillgodose länsstyrelsens önskemål har kommunen emellertid kompletterat planbeskrivningen så att de innehåller information om hantering av höga objekt vid bygglovsprövning. Dialog ska föras med Försvarsmakten vid markarbeten inom område för Övrigt påverkansområde i enlighet med inkomna synpunkter från Försvarsmakten. Planbeskrivningen har kompletterats med detta.

MKN vatten

Kommunen har efter granskningstiden kompletterat dagvattenutredningen med en ny beräkning av föroreningsbelastning från planområdet. Den uppdaterade beräkning visar att ökningen av föroreningsbelastning på närliggande vatten är mycket lägre än det som redovisas i planhandlingar. Länsstyrelsens bedömer grunden till

omberäkningar som rimligt (att ansätta faktiska ämneshalter som ingångsvärden i modelleringen i stället för schablonhalter). Länsstyrelsen bedömer, med senaste uppdatering av dagvattenutredning som utgångspunkt, att planens genomförande inte kommer att bidra till försämring av Lörbäcken ekologiska- och kemiska status. Genomförande av föreslagna dagvattenåtgärder är dock en förutsättning för att detaljplanen ska klara av MKN vatten. Kommunen behöver förtydliga ansvarsfördelning för genomförandet och drift av åtgärder.

Alternativ genomförande

Vid ett scenario där planen genomförs stegvis över tid av flera verksamhetsutövare ska en kontrollplan upprättas för att säkerställa att miljökvalitetsnormer följs.

Planhandlingar

Kommunen behöver arbeta in uppgifterna från senaste kompletteringen av dagvattenutredningen i planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning.

Kommunens kommentar: Planbeskrivningen har förtydligats med att fastighetsägaren ansvarar för dagvattenåtgärder inom kvartersmark/egen fastighet och Bodens kommun ansvarar för dagvattenåtgärder inom allmän platsmark.

Komplettering av dagvattenutredningen har arbetats in i planbeskrivning och MKB.

Kommunen anser att frågan om dagvattenhanteringen säkerställs tillfredsställande i planen. Därutöver hanteras frågan även vid bygglovsprövning samt vid en eventuell tillståndsprövning. Planen medför således ingen risk att miljökvalitetsnormerna äventyras.

Trafik

En förutsättning för planens genomförande är att den väg och järnväg som planeras koppla ihop industriområdet med väg 97 och stambanan genom Övre Norrland genomförs och blir huvudled för tung trafik till och från planområdet. Väg 97 och väg 605 är utpekade som primär och sekundär väg för transport av farligt gods respektive. Norra Svartbyn nås från väg 97 och väg 605 via Svartbyleden. Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga att införa lokala restriktioner/lokala trafikföreskrifter som reglerar/förbjuder transport av farligt gods genom Norra Svartbyn under anläggningsfasen av den planerade verksamhet.

Kommunens kommentar: Väg 605 är inte utpekad som vare sig primär eller sekundär väg för farligt gods. Kommunen ser över möjligheterna till att begränsa transporter av farligt gods genom Norra Svartbyn genom lokala trafikföreskrifter. Frågan hanteras dock utanför detaljplanen.

Kulturmiljövård

Länsstyrelsens samrådssynpunkter beträffande redovisning av kulturmiljövärden i planbeskrivningen kvarstår. Planbeskrivning bör även kompletteras med en beskrivning av landskapets karaktär för att förtydliga att innehållet i avsnitten om fornlämningar, riksintresse, odlingslandskap samt landskapsbild avser skyddade eller utpekade kulturmiljöer i eller i anslutning till verksamhetsområdet.

Kommunens kommentar: Planbeskrivning har kompletterats enligt yttrandet.

Naturmiljö, artskydd och biotopskydd

Groddjur/artskydd

Länsstyrelsen bedömer att förbuden i Artskyddsförordningen inte blir aktuella för planens genomförande. Kommunen bör dock överväga att inte vänta att genomföra åtgärder som minimerar risken att grodor dödas i trafiken tills efter att den nya vägen har byggts.

Biotopskyddade diken

Kommunen behöver till dispensansökan motivera varför det krävs dispens från biotopskydd för diket som ligger inom naturområdet. Ansökan ska även redogöra hur planens genomförande skadar diket.

Övrigt

Länsstyrelsen konstaterar att artskyddsutredningen inte är anpassad efter planområdet och att redovisade uppgifter om åkergroda, vanlig groda och vanlig padda inte är korrekta. Detta påverkar dock inte Länsstyrelsens tidigare bedömning om aktualisering av förbud i Artskyddsförordningen.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar länsstyrelsens synpunkt avseende skyddsåtgärder för grodor. Artskyddsutredningen justeras inför antagande av detaljplanen i enlighet med länsstyrelsens synpunkt.

Kommunen får slutligen förtydliga att kommunen inte avser att ansöka om dispens från biotopskyddet inom naturområde eftersom det inte kommer att påverkas vid ett genomförande av planen. Planbeskrivning och MKB har förtydligats med att dispensansökan endast är aktuell för område inom kvartersmark och allmän platsmark för väg.

Klimat

Länsstyrelsen anser att det finns behov att på ett tydligare sätt koppla ihop resultat och rekommendationer under rubrik ”Natur – Markavvattning - Översvämning och skyfall”, och ”Teknisk försörjning – dagvatten”.

Kommunens kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats och reviderats så att avsnitt Dagvatten följs av avsnitt Översvämning och skyfall.

Miljökonsekvensbeskrivning

Kommunen behöver uppdatera MKB:n med uppgifter från utredningar som tagits fram efter granskningstiden. Länsstyrelsen anser även att skyddsåtgärder som vidtas för att mildra skadorna på skyddade eller utpekade kulturmiljöer och som redovisas i kulturarvsanalysen behöver inarbetas i MKB:n och planbeskrivningen.

Kommunens kommentar: Planbeskrivning och MKB har uppdaterats till antagande. Handlingarna har kompletterats med beskrivna skyddsåtgärder från kulturarvsanalysen.

Samtinget, 2022-08-16

Samtinget avstår från att yttra sig i ärendet och hänvisar till tidigare inlämnat yttrande.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar yttrandet och vidhåller synpunkterna som lämnats i samrådsredogörelsen. En rennärlingsanalys har tagits fram i samarbete med Gällivare sameby. I analysen har både direkt och kumulativ påverkan på rennärlingen utretts. Resultat från rennärlingsanalysen finns i MKB:n och sammanfattas i planbeskrivningen. Sammanfattningsvis visar rennärlingsanalysen att ingen sådan påverkan på riksintresset som Sametinget befarar, riskerar att uppkomma. Verksamhetsutövaren för den stålindustri som planeras inom planområdet har åtagit sig att utföra ett antal skyddsåtgärder som föreslås i rennärlingsanalysen. Gällivare sameby har haft möjlighet att inkomma med yttrande under planprocessen.

Trafikverket. 2022-08-17

Vägtrafik

Enligt planhandlingarna beräknas den nya vägen som anläggs till planområdet att avlasta trafikmängden från väg 605 genom att trafikanter beräknas välja den nya vägen i stor utsträckning i stället. Samtidigt visar den analys av trafikallsträngen som gjorts att 10 % av trafiken till området antas komma från väg 605 när området är fullt utbyggt vilket medför en ökad trafik på väg 605. Dessutom förväntas den tunga trafiken utgöra 12 % vilket är en högre andel tung trafik än för infrastrukturstråket. Det nya kommande infrastrukturstråket bör nyttjas i första hand för tung trafik för att avlasta trafiken på väg 605 och väg 383. Detta för att minska negativ påverkan på miljö och trafiksäkerhet.

Av planhandlingarna framgår att en trafikbullerutredning inte tagits fram för väg 605 då vägen inte bedöms få någon förändrad bullersituation. Samtidigt framgår av analysen av trafikallsträngen att trafiken inklusive den tunga trafiken på väg 605 österut kommer att öka.

Vad blir konsekvenserna av trafikökningen på väg 605 i riktning österut från verksamhetsområdet och på väg 383 kopplat till trafiksäkerhet och buller? Eftersom all infrastruktur inte finns på plats under byggtiden är det viktigt att redovisa flöden och aktuella transportvägar för denna satsning även under byggskedet.

Kommunens kommentar: Planbeskrivning och MKB har kompletterats med en konsekvensbedömning för väg 605 i riktning österut kopplat till buller.

Väg 383 är utpekad som sekundär väg för transporter av farligt gods och dimensionerad för tunga transporter. Oskyddade trafikanter är på delar av vägsträckan genom Smedsbyn separerade från fordonstrafiken med en gång- och cykelväg. Trafiksäkerheten bedöms därför inte påverkas nämnvärt på väg 383 under byggtiden. Transporterna planeras vidare att gå via väg 356 och Svedjebergsleden till planområdet. Väg 605 österut via Flarken bedöms därför inte påverkas av trafik under byggskedet. För att säkerställa detta kan reglering behöva göras genom att till exempel sänka bärighetsklassen på vägen. Planbeskrivningen har kompletterats med information kring transporter under byggtid.

Indragande av väg

Eftersom en del av den statliga vägen 605 går genom planområdet kommer indragning av vägrätten krävas. Detta bör vara hanterat innan detaljplanen vinner laga kraft. Även befintlig vattendom för bäcken från Lillträsket där väg 605 passerar, behöver hanteras.

Kommunens kommentar: Avtal om förändrat vägnät samt förändrat väghållningsområde för väg 605 är under upprättande och avses att ingås mellan Trafikverket och Bodens kommun. I avtalet hanteras även befintlig vattendom. Avtalet kommer att beslutas politiskt innan planen har vunnit laga kraft.

Miljöeffekter – transporter och kommunikationer

I MKB:n bedöms miljöaspekten transporter och kommunikationer få små konsekvenser i den sammanfattande tabellen på s. 7 men måttliga konsekvenser i temaavsnittet på s. 68. Trafikverket önskar förtydligande kring hur stora miljöeffekter gällande transporter och kommunikationer planen förväntas medföra.

Kommunens kommentar: MKB har förtydligats enligt Trafikverkets yttrande. Planbeskrivningen har uppdaterats med bedömning från MKB:n.

Kollektivtrafik

Enligt planhandlingarna kan det bli aktuellt att utreda om det finns ett behov för en utökad kollektivtrafiklinje till och från området när utbyggnaden av VU5 är genomförd. Samtidigt antas 10-15% av de sysselsatta inom planområdet att åka kollektivt enligt analysen av trafikalstringen. Eftersom analysen bygger på att kollektivtrafik finns tillgängligt anser Trafikverket att kollektivtrafikfrågan ska utredas.

Kommunens kommentar: Utredning avseende ändrade linjesträckningar och turer för lokaltrafiken pågår.

Lantmäteriet, 2022-08-17

En lantmäteriförrättning har skett och grundkartan behöver därför uppdateras.

Lantmäteriet vill påminna om att detaljplanens utbredning inte påverkas av fastighetsgränsens läge. Då det finns fastighetsgränser med osäkert läge anser de att det är lämpligt att så snart som möjligt utreda gränsen och göra en gränshänvisning.

Av planbeskrivningen framgår att gemensamhetsanläggningarna Svartbyn ga:4, ga:12, ga:13 och ga:8 avses omprövas. Lantmäteriet kan inte finna något pågående förrättningsärende som gäller ga:8, men den ansökan kanske inte är inskickad än. Det bör tydliggöras i planbeskrivningen vilka förändringar av gemensamhetsanläggningarna som avses ske.

Enligt 40 a § anläggningslagen ska ägaren till den mark som blir av med belastning av en ga betala ersättning till de fastigheter som deltar i ga:n om det uppkommer en skada. I planbeskrivningen nämns inget om dessa regler som inte är dispositiva och gäller när en gemensamhetsanläggning minskas i omfattning.

Kommunens kommentar: Grundkartan har uppdaterats inför antagande.

Flertalet av fastigheterna som plankartan går i fastighetsgräns med är ägda av kommunen och de resterande fastigheterna har man anpassat plangränsen efter kvalitetsförbättringar av fastighetsgränser, KUF-projektet tillsammans med Lantmäteriet.

Lantmäteriförrättningar pågår för Svarbyn 9:18, 8:177, 29:1 samt Bullersbol 1:1 m.fl. Hela eller delar av dessa fastigheter kommer att regleras till kommunägd fastighet och yrkande på fastighetsbestämning kommer ske i dessa förrättningar.

Det pågår just nu en omprövning av Svarbyn GA:4, Bäckråvägen. I samma förrättning avregistreras Svarbyn GA:12 och GA:13 då behovet av gemensamhetsanläggningarna inte kvarstår. Ansökan om omprövning av GA:8 är inte inskickad. Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning av de förändringar som avses ske för befintliga gemensamhetsanläggningar samt information om eventuell ersättning.

Försvarsmakten, 2022-08-29

Försvarsmakten bedömer att planförslaget i sin nuvarande utformning inte riskerar medföra påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del.

Försvarsmakten vill med anledning av vad som redovisas i kap 8 (sida 98) förtydliga att samtliga byggnadshöjder är en fråga som Försvarsmakten tar ställning till i bedömningen av huruvida detaljplanen riskerar skada riksintressen för totalförsvarets militära del. Det finns inte någon juridisk koppling mellan ett beviljat tillstånd för en verksamhet eller en lagakraftvunnen detaljplan. Texten är således missvisande och bör revideras.

Det är av vikt att samråd med Försvarsmakten sker vid framtida mark- och anläggningsarbete i den del av planområdet som ligger inom påverkansområdet övrigt. Detta för att säkerställa att ingen skada sker på riksintresse för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) under genomförandet av detaljplanen.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten. Planbeskrivning och MKB har reviderats så att det framgår att prövning av byggnadshöjder inte sker i tillståndsprövning för verksamheten. Planbeskrivningen kompletteras med upplysning om att Försvarsmakten är remissinstans vid prövning av bygglov för höga objekt över 45 meter samt att dialog ska föras med Försvarsmakten vid markarbeten inom område för Övrigt påverkansområde.

Kommunala förvaltningar och bolag

Miljö- och byggenheten, 2022-08-17

Miljö- och byggenheten delar planbeskrivningens rekommenderade skyddsåtgärd i att en trädridå bör lämnas kvar längs industriområdets gräns då det kan bidra till att reducera ljus och bulleremission något mot Ronningen som komplement till ytterligare buller och ljusreducerande åtgärder i det fall att avverkning skulle ske på fastigheten Svartbyn 29:1.

Miljö- och byggenheten ser positivt på den föreslagna dagvattenhanteringen men önskar ett förtydligande om den även gäller för snö eller om det kommer tillkomma ett behov för exempelvis en snötipp för dagvattenhanteringen vintertid.

Vid etablering bör förekomst av sulfidhaltig jord tas i beaktning samt om förutsättning finns att hantera massorna enligt gällande riktlinjer och normer innan schaktning.

Kommunens kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen, fysisk planering, noterar yttrandet. Föreslagen dagvattenhantering gäller även för snö. Snö inom kvartersmark är avsedd att hanteras inom den egna fastigheten. Någon särskild yta för snöhantering har därför inte avsatts på plankartan.

Information kring hantering av sulfidjord finns i planbeskrivningen.

Övriga

Skanova, 2022-06-30

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen. Om Skanova tvingas vida undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar förutsätter Skanova att den som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar yttrandet.

Vattenfall Eldistribution AB, 2022-07-08

Vattenfall Eldistribution har lämnat ett yttrande med information om gällande riktlinjer för skyddsavstånd. Bland annat har Vattenfalls lyft följande skyddsavstånd:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå på 150 kV där människor inte antas vistas stadigvarande ska byggnaden placeras på ett avstånd av minst 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.

- I planerade byggnader där människor kan antas vistas stadigvarande ska magnetfältsfrågan tas i beaktning. Rekommenderat är att byggnader där människor kan antas vistas stadigvarande, avser bland annat bostäder och kontor, placeras på ett avstånd av minst 50 meter från närmaste anläggningsdel.

- Upplag av materiel får inte finnas i ledningsgata, detta kan försvåra ledningsägarens skötsel av ledningsgatan. Planbestämmelsen ”n₁ *Brandfarligt upplag får inte finnas*” finns inom planområdet. Vattenfall framhåller att inga upplag får finnas i kraftledningsgatan.

- En luftledning skall vara framdragen på betryggande avstånd från upplag med brännbart material och områden med explosionsrisk dvs. avstånd till ett riskområde med brandfarlig vara med hänsyn till risken för elektrostatisk uppladdning är 30 meter för en 150 kV luftledning och avstånd till ett förråd/anläggning med explosionsrisk är 100 meter för en 150 kV luftledning (minsta horisontella avstånd i meter från spänningsförande ledare till ett område med explosionsrisk). Detta enligt Elsäkerhetsverkets författningssamling ELSÄK 2008:1-FS

En eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall, men bekostas av exploatören.

Tillkommande anläggningarna ska vara utförda eller placerade på ett avstånd så att dessa anläggningar inte blir påverkade av våra direkt jordade 150kV luftledningar vad gäller tex beröringsspänningar. TSN (Telestörningsnämndens meddelande 21) ska följas avseende tillkommande anläggningarna invid befintlig luftledning. Detta innebär att allt som innebär elanslutning ska placeras på ett minsta horisontellt avstånd på 20 meter från 150 kV luftledningens närmaste anläggningsdel (stolpe, stag, ledare). Detta behöver tas hänsyn till och framgå i framtagna planhandlingar.

Vattenfall noterar att det i framtagna plankarta är inlagt ett l-område, markreservat för allmännyttig luftledning, där Vattenfalls 150 kV luftledning passerar planområdet från öster till väster. Utöver befintliga ledningar planeras nya 150 kV ledningar uppföras inom detta l-område. Vattenfall önskar att l-områdets bredd i plankartan är minst 60 meter från befintliga ledningar (närmaste anläggningsdel; fas, stolpe och stag) för att säkerställa att vi har plats för de nya ledningarna intill befintliga.

I planbeskrivningen står:

”En magnetfältsutredning har tagits fram med syfte att utreda vilka magnetfältsnivåer som kan förväntas uppstå vid aktuellt planområde. Med resultatet från magnetfältsutredningen samt de gällande föreskrifter och rekommendationer som finns kring elektromagnetiska fält på arbetsplatser och i samhället har skyddsavstånd till ledningsgatan kunnat fastställas. I aktuellt planförslag har ett skyddsavstånd på 70 meter från ledningsmitt på 400 kV ledningen föreslagits i enlighet med

rekommenderade värden och säkerställs genom egenskapsbestämmelsen marken får inte förses med byggnad [prickad mark].

Inom detta område finns också bestämmelse om att brandfarligt upplag inte får finnas [n1]. I enlighet med Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 gällande avstånd från kraftledning med spänning på 400 kV till explosiv verksamhet så finns i planförslaget en bestämmelse som reglerar detta [n2].”

Vattenfall vill framföra att det ovannämnda även gäller för Vattenfalls 150 kV ledningar och både planbeskrivningen och plankartan behöver kompletteras med dessa uppgifter och beaktas i utformningen av planen. Hänsyn behöver också tas att det tillkommer nya 150 kV ledningar närmare industriområdet i den östliga delen av planområdet.

Kommunens kommentar: Efter yttrandet har dialog förts med Vattenfall för att säkerställa behoven av reglering i planen.

Bestämmelse om att brandfarligt upplag inte får finnas har ersatts med en mer generell bestämmelse om att upplag inte får finnas [n5]. Plankartan har även kompletterats med en bestämmelse inom 100 meter från närmaste ledning i nordöstra delen av planområdet att explosiv verksamhet [n1] inte får finnas. Reglerat markreservat för luftledning [l1] är 70 meter brett.

I den sydöstra delen av planområdet har plankartan kompletterats med ett 20 meter brett område med prickad mark närmast anläggning samt ett 30 meter brett område med korsmark där endast komplementbyggnader får uppföras. Plankartan har även kompletterats med ett 100 meter brett område från anläggningen där explosiv verksamhet [n1] inte får finnas.

Planbeskrivningen har kompletterats med information om att bestämmelserna även gäller för Vattenfalls 150 kV och att ytterligare ledningar planeras.

Svenska kraftnät, 2022-09-05

Intill det planerade verksamhetsområdet har Svenska kraftnät flera pågående transmissionsnätprojekt, både lednings- och stationsprojekt. Det är viktigt att det både under bygg- och förvaltningsfas finns full åtkomst till Svenska kraftnäts anläggningar.

I det aktuella området har Svenska kraftnät ett pågående transmissionsnätprojekt ”Ny 400 kV-ledning till Svartbyn”. Projektet är i tidig utredningsfas och kan komma att påverkas av kommunens planer. I dagsläget är det troligaste alternativet att ny ledning till Svartbyn kommer att gå mellan Letsi-Svartbyn. Val av alternativ är inte bestämt vid tidpunkten för detta yttrande. Svenska kraftnät har även det pågående

stationsprojektet ”Ny 400 kV-station Svartbyn 2 ” i anslutning till det aktuella planområdet. Stationsprojektet är i tidig utredningsfas och kan komma att påverkas av kommunens planer. Omfattningen på åtgärderna i UT42 Svartbyn har ökat och stationen kommer behöva byggas på ny plats intill den befintliga stationen. Placering är inte helt fastställd ännu men huvudalternativen är strax norr, öster eller sydost om befintlig station. Det är därför viktigt att marken närmast den befintliga stationen är tillgänglig för att möjliggöra en optimal stationsplacering och ledningssträckning. Det är därtill viktigt att säkerställa att framtida ledningsbehov och väganlutning är möjliga att realisera med avseende på framkomlighet till stationen. Viktigt med avseende på detta att stationen inte blir ”inlåst”. Stationen ansluts till transmissionsnätet via befintlig 400 kV ledning Messaure–Svartbyn samt planerad ny 400 kV ledning till Svartbyn. Svartbyn är en viktig transmissionsnätstation för regionen och med ett industriområde sydväst om stationen finns endast en naturlig väg söderut från stationen. Stationen kan riskera att stängas in ytterligare om hela området söderut tas i anspråk. Detta skulle kunna försvåra elförsörjningen för kommande industriområden i regionen. Då både lednings- och stationsprojekt är i tidig utredningsfas är det viktigt att kommunen fortsätter att samråda med Svenska kraftnät vid planering av verksamhetsområdet. Vi emotser fortsatt dialog.

I yttranden lämnar Svenska kraftnät information gällande bland annat riktlinjer för skyddsavstånd. Till exempel har alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 med ändring ELSÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar synpunkten och lämnad information kring pågående projekt. Svenska kraftnät och Bodens kommun har en pågående dialog kring dessa och som kommer att fortgå.

Mot den kraftledningsgata direkt öster om planområdet har ett markområde reglerats med bestämmelse om att upplag inte får finnas [n_5] inom markreservat för luftledning [l_1] samt att explosiv verksamhet [n_1] inte får finnas inom 100 m från närmaste ledning.

Privatperson 1, 2022-07-15

Föreslagen figur 26 kan ej accepteras eftersom tänkt dragning av Naturstig 2 samt Parkering är förlagd på den av mig ägda marken. Se Överenskommelse om fastighetsreglering daterad 2021-10-12. Där framgår att fastigheten Svartbyn 6:9>1 överlåtes till Boden kommun och att området som omfattar delar av Svartbyn 11>1, 2:12 samt del av Boden 1:50 överlåtes till mig. Området gränsar mot kraftledningen/skogskanten. (observera att lantmäteriförrättning ej ännu är klar).

Föreslår att Naturstigen och Parkering flyttas till område på andra sidan kraftledningen och följer ny tänkt väg. Detta eftersom området ägs av Boden kommun. Dessutom så är markförhållandena bättre på den sidan av kraftledningen vilket förenklar byggandet av såväl naturstig som parkering. Även tänkt placering av Vägboom bör överses med anledning av detta.

Kommunens kommentar: Hänvisad figur i planbeskrivningen är enbart en illustration med förslag på framtida stig för det rörliga friluftslivet. I vidare detaljprojekteringskedet av väg och järnväg inom infrastrukturkorridoren kommer den dragning av naturstigen som föreslås i det inkomna yttrandet från privatperson 1 att utredas närmare. Naturstig och parkering kommer att placeras inom planområdet på kommunalt ägd mark.

Privatperson 2, 2022-07-25

Ingen erinran.

Kommunens kommentar: Kommunen noterar yttrandet.

Privatperson 3, 2022-08-12

Som fastighetsägare och boende på Ronningsvägen kräver vi att kommunen säkrar det skogsområde som idag finns mellan bostäderna/gårdarna på Ronningsvägen och industriområdet. Skogsområdet är idag privatägt till största delen av avverkningsbar ålder. En skogsavverkning i området skulle ge insyn till industriområdet och därmed försämra utsikten samt den allmänna upplevelsen för oss boende på ett radikalt sätt att det inte kan tålas.

Vi kräver därför att kommunen köper in det aktuella skogsområdet och ansvarar för att skogsskärmen som skiljer industriområdet från bostäderna kvarstår, i annat fall måste detaljplanen avslås i sin nuvarande form.

Kommunens kommentar: Enligt plan- och bygglagen 4 kap 32 § får en detaljplan inte omfatta ett större område än vad som behövs med hänsyn till planens syfte och genomförandetid. Området som omfattas av den aktuella detaljplanen bedöms som tillräckligt för att uppnå planens syfte och för att säkerställa erforderligt skyddsavstånd som begränsar de olägenheter som planen kan medföra.

Inom planområdet har områden för naturmark [NATUR] reglerats på plankartan. Inom dessa områden kommer naturmarken att bevaras. Natur/skogsmark som är privatägd har inte kommunen rådighet över och sköts av markägaren. Vid en eventuell skogsavverkning på privat fastighet kommer den höjd, Kölen, som ligger mellan Ronningsvägen och planområdet att minska den visuella påverkan från verksamhetsområde. Den förändring av utsikten som planen eventuellt medför för närboende bedöms inte innebära en betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9§ plan- och bygglagen. Vid framtagande av bullerberäkningar tas inte någon hänsyn till befintlig vegetation. Redovisade bullernivåer påverkas därmed inte av en eventuell skogsavverkning.

Privatperson 4, 2022-08-15

Avståndet till stålindustrin tycker vi är allt för litet. Det finns risk för betydande störningar och olägenheter med ett stålverk så nära bebyggelsen och villaområden.

Ett stålverk är en mycket tung industribransch med ett flertal arbetsoperationer som exempelvis kan ge upphov till damning, giftiga gaser, tungmetaller, ljusemissioner, vibrationer och buller. Dessa störningar kan uppstå även under byggtiden.

Därutöver riskerar till exempel grundvattennivån att påverkas i området. På fastigheten Svartbyn X:XX finns bergvärmeanläggning som utgör huvudsaklig uppvärmning av bostaden, samt en brunn som vi använder på sommaren för bevattning i trädgården.

Kommunens kommentar: Kommunen planlägger för industriområde inom vilket många olika typer av verksamheter kan bedrivas. Kommunen planlägger således inte för en specifik industri eller enskild verksamhetsutövare.

I planförslaget har ett cirka 100 meter brett område för skydd säkerställts. Användningen [SKYDD] är en generell användningsbestämmelse som tillämpas för områden som behövs för att ge plats för anordningar som ska skydda mot störning, markförorening, olyckor, översvämning och erosion. Skyddsanordningarna kan exempelvis vara bullervall, bullerplank, täta planteringar eller diken. Detaljplanen säkerställer även ett 100 meter brett egenskapsområde där explosiv verksamhet inte

får finnas, [n₁], i den nordvästra delen av planområdet mot bebyggelsen i Norra Svartbyn.

Vid tillståndsprocessen för miljöfarlig verksamhet prövas även den specifika verksamhetens eventuella störningar på omgivningen, så som buller, damning, lukt, ljus och strålning. I tillståndsprövningen tas regelmässigt även en riskutredning för den specifika verksamheten fram där eventuell brandfarlig vara och andra ämnen redovisas tillsammans med behov av skyddsavstånd till bland annat bostäder. Vid prövningen kan beslutande myndighet uppställa villkor för verksamheten i tillståndet. Det stålverk som i nuläget är aktuellt för etablering inom planområdet omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). I verksamhetens tillståndsprövning ingår en riskutredning som beskriver relevanta risker och förslag på åtgärder. Verksamhetsspecifika skyddsåtgärder hanteras inte i detaljplanen, utan i tillstånden för de verksamheter som kommer att etableras inom industriområdet.

Anläggandet av verksamhetsområde kan ge upphov till buller vid exempelvis schaktning, sprängning och pålning. Buller från verksamhetsområdet under byggtiden hanteras och regleras utifrån Naturvårdsverkets riktvärden och allmänna råd om buller från byggplatser (2004:15). För att minska störningen under byggtid kan ljuddämpande skyddsåtgärder eller begränsning av tider på dygnet som åtgärderna utförs bli aktuella. Under byggtiden kan förebyggande bullerreducerande skyddsåtgärder för att reducera risken för att olyckor med fordon bli aktuellt. Mätning av bullernivåer sker normalt sett under byggtiden för att kontrollera behovet av skyddsåtgärder. Verksamhetsutövaren ansvarar för att följa gällande riktvärden. Vid eventuella störningar från byggarbetsplatser så är kommunen tillsynsmyndighet.

Ett genomförande av detaljplanen förutsätter inte några åtgärder som innebär en grundvattensänkning. Framtida verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd om deras specifika etablering kräver åtgärder som innebär en sänkning av grundvattnet i området. De ansvarar då för att ta fram nödvändigt underlag och erforderliga utredningar som visar eventuell påverkan på grundvattennivån. Inom ramen för en tillståndsprövning av vattenverksamhet utreds typiskt sett bland annat påverkan på vattennivån för närliggande brunnar, vattendrag, våtmarker och dammar. Prövning hanteras av länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen beroende på art och omfattning av vattenverksamheten.

Privatperson 5, 2022-08-17

Som fastighetsägare och boende på Ronningsvägen önskar jag att kommunen eller H2 Green Steel köper in och säkrar det skogsområde som idag finns mellan bostäderna/gårdarna på Ronningsvägen och industriområdet. Det privatägda skogsområdet är till största del i avverkningsbar ålder, vilket ger en stor oro för att den avverkas och industriområdet påverkas av mycket större utsträckning än om skogen finns kvar. En skogsavverkning i området skulle ge insyn till industriområdet och därmed försämra utsikten, den allmänna upplevelsen samt att ljud från fabriken skulle höras mycket mer.

Kommunens kommentar: Enligt plan- och bygglagen 4 kap 32 § får en detaljplan inte omfatta ett större område än vad som behövs med hänsyn till planens syfte och genomförandetid. Området som omfattas av den aktuella detaljplanen bedöms som tillräckligt för att uppnå planens syfte och för att säkerställa skyddsavstånd som begränsar de olägenheter som planen kan medföra.

Inom planområdet har områden för naturmark [NATUR] reglerats på plankartan. Inom dessa områden kommer naturmarken att bevaras. Natur/skogsmark som är privatägd har inte kommunen rådighet över och sköts av markägaren. Vid en eventuell skogsavverkning kommer den höjd, Kölen, som ligger mellan Ronningsvägen och planområdet att minska den visuella påverkan från verksamhetsområde. Den förändring av utsikten som planen eventuellt medför för närboende bedöms inte innebära en betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9§ plan- och bygglagen. Vid framtagande av bullerberäkningar tas inte någon hänsyn till befintlig vegetation. Redovisade bullernivåer påverkas därmed inte av en eventuell skogsavverkning.

Justeringar/ställningstagande efter granskning

Inga väsentliga förändringar av granskningshandlingarna har gjorts till antagande.

Inkomna synpunkter under granskningen har föranlett följande förändringar av planförslaget:

- Bestämmelse om att *brandfarligt upplag inte får finnas* ersätts med att *upplag inte får finnas* [n₅].
- Plankartan kompletteras med en bestämmelse inom 100 meter från närmaste ledning i nordöstra delen av planområdet att *explosiv verksamhet* [n₁] inte får finnas.
- I den sydöstra delen av planområdet kompletteras plankartan med ett 20 meter brett område med prickad mark närmast anläggning, ett 30 meter brett

område med korsmark där endast komplementbyggnader får uppföras samt ett 100 meter brett område från anläggningen där explosiv verksamhet [n₁] inte får finnas.

I övrigt har endast redaktionella ändringar och vissa förtydliganden gjorts i planbeskrivningen.

Till antagandet kvarstår följande synpunkter som inte har blivit tillgodosedda:

- Begäran om kommunalt inköp av privat skogsmark utanför planområdet
- Annan lokalisering/utbredning av planområdets norra del.

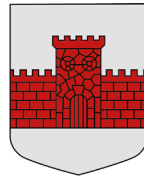
Boden 2022-09-30

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Lars Andersson
Plan- och exploateringschef

Madelene Rova,
Planarkitekt, Norconsult

**BODENS
KOMMUN**

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Fysisk planering

2022 september